

Euroopa Ülemkogu 2010. aastal

Euroopa Ülemkogu 2010. aastal

JAANUAR 2011

Selle brošüüri on koostanud nõukogu peasekretariaat.
www.european-council.europa.eu

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2011

ISBN 978-92-824-2802-3

doi:10.2860/64204

© Euroopa Liit, 2011

Teabe taasesitamine on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Printed in Belgium

PRINDITUD ÖKOLOOGILISELE PABERILE

Sisukord

Euroopa Ülemkogu 2010. aastal. Euroopa Ülemkogu eesistuja	
Laua ümber	5
Euroala stabiilsuse säilitamine	6
Töökohtade loomine ja majanduskasv	9
Euroopa Liidu suund maailmas	11
Koostöö	14
Tulevikuväljavaated	19
Euroopa Ülemkogu järeldused ning riigipeade ja valitsusjuhtide avaldused	21

Euroopa Ülemkogu, oktoober 2010

Laua üumber

Praegu on minu ametisse asumisest Euroopa Ülemkogu esimese alalise eesistujana möödas rohkem kui aasta. Meie institutsioon toob laua ümber liidu kõrgeimad juhid: 27 liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhti, komisjoni president ja Euroopa Ülemkogu eesistuja. See strateegiline organ ei toimi seadusandjana. Koos kehtestame me poliitilised prioriteedid, paneme paika liidu strateegilise kursi ja võtame vastutuse kriisiolukordades.

„Euroopa Ülemkogu 2010. aastal“ kajastab meie tegevust 2010. aastal. Aasta on olnud sündmusterohke. Euroala stabiilsus, meie majanduste olukord ja Euroopa Liidu roll maailmas nõudsid meie suurt tähelepanu.

1. detsembril 2009, kui Lissaboni leping jõustus, muutus Euroopa Ülemkogu ametlikult täieõiguslikuks institutsiooniks. Samuti sai Euroopa Ülemkogu endale alalise eesistuja, kes valitakse kahe ja poole aasta pikkuseks ametiajaks, mida on võimalik üks kord pikendada. Uue struktuuriga otsustati muuta liidu töö ühtsemaks ja järjepidevamaks. Esimene aasta on kinnitanud, et see oli väärt idee.

Meie kohtumistel võtavad tööst osa ainult riigipead ja valitsusjuhid ning välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja. See võimaldab avatud ja elavat arutelu. Ovaalse laua ümber, kus istuvad umbes kolmkümmend inimest, on võimalik üksteisele silma vaadata (või peaaegu võimalik). Kohtumisele eelneb sageli arvamuste vahetamine Euroopa Parlamendi presidendiga. Mõnikord on osalema kutsutud ka Euroopa Keskpanga president. Aja jooksul õpime üksteist väga hästi tundma. 2010. aastal tervitasime kuut uut kolleegi ja jätsime hüvasti endistega, tulenevalt valitsuse vahetumisest Ühendkuningriigis, Ungaris, Soomes, Tšehhi Vabariigis, Slovakkias ja Madalmaades. Need kokkusaamised on olulised suhete loomisel Euroopa riigipeade ja valitsusjuhtide vahel. Üksnes inimestevaheline usaldus aitab määrata kindlaks ühise suuna.

2010. aastal toimus ajavahemikul 11. veebruarist kuni 16.–17. detsembrini kuus Euroopa Ülemkogu kohtumist, hõlmates ühte mitteametlikku ja viit ametlikku kohtumist. Lisaks toimus kaks euroala riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumist, mida ma juhataisin; üks neist leidis aset märtsis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise raames ja teine eraldi kohtumisena maikuu. Mulle jääb alatiseks meelde esimene kohtumine, mida ma juhataisin ja mis ei toimunud tavapärasest nõukogu ruumides, vaid Solvay raamatukogus, kui väljas oli lumi ja sees toimus keeruline kokkulepete sõlmimine. Ülemkogu kohtumiste arv aastas võib olla erinev, kuid vastavalt aluslepingule toimub igal aastal vähemalt neli kohtumist. 2009. aastal toimus kuus ja 2008. aastal seitse kohtumist. Kuna kohtumised toimuvad suhteliselt harva ja on poliitiliselt väga intensiivsed, tõmbavad need palju üldsuse tähelepanu. Need muudavad 27 liikmesriigist koosneva liidu väga nähtavaks. Seetõttu tuleb kohtumised hoolikalt ette valmistada. Sellesse on kaasatud palju inimesi ja institutsioone nii Brüsselis kui ka 27 pealinnas. Üldasjade nõukogul on oluline osa eri ministrite kohtumistel saavutatud tulemuste koondamises.

Eesistuja ülesanne on Euroopa Ülemkogu kohtumiste ettevalmistamine ja juhatamine, et saavutada liikmete vahel konsensus ja tagada meie otsuste elluviimine. Koos komisjoni presidendiga tegutseb Euroopa Ülemkogu eesistuja oma tasandil liidu esindajana suhetes kolmandate riikidega.

Kuigi Euroopa Ülemkogu ei toimi seadusandjana, on institutsiooni järeldused ning riigipeade ja valitsusjuhtide avaldused üldtunnustatud.

Kujundlikult võib Euroopa Ülemkogu kohtumist võrrelda pärast pikka rännakut mäetippu jõudmisega, kust avanevad ootamatult uued vaated. See on ühtlasi nii protsessi lõpp kui ka uus algus.

Euroala stabiilsuse säilitamine

2010. aastal oli esiplaanil valitsemissektori võlakriis euroalal. See teema oli kõigi meie kohtumiste päevakorras. Isegi kui ühisraha on vaid 16 liikmesriigil (nüüd juba 17 riigil, kuna Eesti ühines 1. jaanuaril 2011), on kõik 27 liikmesriiki täielikult veendunud, et euroala stabiilsus on kogu Euroopa Liidu huvide keskmes. Otsused, mis me tegime eelkõige mais, oktoobris ja detsembris, kujutavad endast majandus- ja rahaliidu suurimat reformi alates euro loomisest.

Valitsemissektori võlakriis euroalal oli ootamatu pööre laiemas ja ülemaailmses finants- ja majanduskeerises, mis algas 2007. aasta augustis ja saavutas rahvusvahelise tasandi Lehman Brothersi kokkuvarisemisega. Kuigi majanduslanguse oht kogu Euroopas osutus lühiajaliseks – tänu jõulisele ja koordineeritud sekkumisele, mille tulemusena jõudis enamik liikmesriikidest aasta jooksul tagasi kasvu teele –, kerkis järgmine oht esile 2009. aasta lõpus koos Kreeka valitsuse rahastamisprobleemidega.

2010. aasta veebruaris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel leppisime kokku põhimõttes võtta vajaduse korral meetmeid kogu euroala stabiilsuse säilitamiseks ja Kreeka abistamiseks. Märtsis leppisime kokku niisuguse võimaliku toetuse põhijoontes. Alles aprilli lõpus – pidades silmas meie väidetavalt pikavõitu otsustamisprotsessi, võib sündmuste ajalise järjestuse meeldetuletamine vajalikuks osutuda – palusid Kreeka kolleegid meilt esmakordselt abi. Seejärel liikusid asjad kiiresti edasi. 2. mail jõudsid rahandusministrid kokkuleppele, mida toetasid 7. mail euroala riigipead ja valitsusjuhid. Kokkuleppega nähti ette 110 miljardi euro suurune laenukindluse pakett (80 miljardit ELilt ja 30 miljardit Rahvusvaheliselt Valuutafondilt). Koos otsustavate kokkuhoiumeetmetega, mille

Kreeka valitsus ise võttis, aitas see olukorra Kreekas stabiliseerida.

Otsustav õhtusöök

Mai esimeseks nädalaks oli sündmuste areng kiirenenud. Oli selge, et peame minema kaugemale ühe riigi jaoks tehtud *ad hoc* otsusest ja liikuma süsteemse mehhanismi loomise suunas. Ühe riigi probleemist sai kogu euroala probleem ja isegi oht maailmamajanduse taastumisele. Seetõttu sai euroala kuuteistkümne riigipea ja valitsusjuhi tippkohtumisest – mis toimus 7. mail eesmärgiga võtta vastu Kreeka pakett ja vaadata tulevikku – ootamatult üks neist otsustavatest õhtusöökidest, mis näivad olevat Euroopa Liidu edu saladus. Pärast keskööd leppisid kuuteistkümne euroala riigi juhid kokku kõigi olemasolevate vahendite kasutamises, et säilitada euro stabiilsus. Need ei olnud lihtsalt sõnad. Euroopa Komisjon esitas 48 tunni jooksul pärast riigipeade ja valitsusjuhtide taotlust ettepaneku ning rahandusministrid leppisid kokku *ad hoc* kriisimehhanismis: 750 miljardi euro suurune tingimustega laenude süsteem, mis on nüüd kasutusele võetud ja kehtib kuni 2013. aasta keskpaigani. Mitmed liikmesriigid teatasid viivitamatust täiendavate eelarvemeetmete võtmisest ja majandusreformist. Euroopa Keskpank astus enneolematu sammu ja ostis turuhäirete ennetamiseks järelturgudelt võlakirju. See ühine jõupingutus näitas, et liidu tegutsemissootlikkuses ei saa kahelda.

Kevadise kriisi ajal ütlesin oma 25. mai kõnes, et me ehitame päästepaati merel. Tormises olukorras ei olnud see lihtne ülesanne. Siiski oli kõigile selge, et peame tulevikku silmas pidades saadud kogemustest õppima: nii võimaluse korral sellise kriisi *ennetamiseks* kui ka

kriisiga *toimetulemise* suutlikkuse tugevdamiseks. Need kaks eesmärki olid 2010. aasta teisel poolel Euroopa Ülemkogu prioriteetid. Tegime seda, mida oli vaja teha.

Juba märtsi kohtumisel lõi Euroopa Ülemkogu majanduse juhtimise rakkerühma, et kriisist õppida ja esitada enne aasta lõppu ettepanekuid. Euroopa Ülemkogu eesistujana paluti mul rakkerühma tööd juhtida, mida ma tegin tihedas koostöös komisjoni ja liikmesriikide esindajate, Euroopa Keskpanga ja eurorühma esimehega. Komisjoni panus oli peamine. Maikuus tõhustasime vajadusele lisandunud kiireloomulisuse tõttu rakkerühma tööd. Tänu sellele sai Euroopa Ülemkoguga juunis ja septembris saavutatud edusammude osas konsulteerida. Minu hinnangul on väga positiivne, et juba 28.–29. oktoobri kohtumisel toetas Euroopa Ülemkogu rakkerühma täielikku aruannet. See on suur samm edasi.

Ühine kohustus

Seoses kriisi ennetamisega paistavad silma otsused kahes valdkonnas. Esiteks, tugevam stabiilsuse ja kasvu pakt: see suurendab oluliselt eelarvepoliitilist vastutust. Sanktsioone kohaldatakse varem ja järk-järgult, see on võimalik suuremal hulgal põhjustel (võttes arvesse valitsemissektori võlga ja aastast eelarvepuudujääki) ning nende rakendamise üle otsustamine muutub hõlpsamaks tänu nn ümberpööratud häälteenamusele (mille puhul võetakse komisjoni ettepanek vastu, välja arvatud juhul, kui see lükatakse tagasi liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusega). Teiseks, makromajandusliku järelevalve uus vorm: see võimaldab meil paremini jälgida riikide majandust, nende konkurentsivõimet, kinnisvaramullide ohtu ja muid nõrku kohti. Me tegutseme ja võtame olukorra

parandamiseks vajaduse korral meetmeid. Nende soovitude seadusandlikud järelmeetmed võetakse kooskõlas tavapärase menetlustega, millesse on kaasatud komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament, kuid seda tehakse kiiremas tempos, et luua uus järelevalvesüsteem 2011. aasta suveks. See on meie ühine kohustus.

Kolmas oluline rakkerühma töö tulemusena tehtud otsus on seotud meie kriisidega toimetulemise suutlikkusega. Euroopa Ülemkogu otsustas oktoobris luua alalise kriisimehhanismi kogu euroala finantsstabiilsuse säilitamiseks. Mais otsustatud mehhanism on ajutine. Aasta viimasel kohtumisel leppisime kokku aluslepingusse tehtava piiratud muudatuse tekstis, mis on vajalik eesmärgi saavutamiseks. Sellega luuakse alalisele mehhanismile kindel õiguslik alus. Euroopa Ülemkogu toetas ka mehhanismi põhijooni, milles olid leppinud kokku rahandusministrid. Lisaks kinnitasid euroala kuusteist riigipead ja valitsusjuhti ning Euroopa Liidu institutsioonid 2010. aasta detsembris oma tahet teha kogu euroala stabiilsuse tagamiseks kõik vajalik.

Rasketel aegadel kerkivad esile meie liitu koos hoidvad nähtamatud ja sageli alahinnatud jõud, nagu valitsemissektori võlakriis veel kord näitas. Kõik Euroopa Ülemkogu liikmed on kaitsnud oma riigi parlamendis jõuliselt ühiselt tehtud otsuseid. Me tegutsesime Lissaboni lepingus sätestatud vastutuse ja solidaarsuse põhimõtte kohaselt ja oma kodanike hüvanguks. Kinnitust on saanud Euroopa Liidu liikmete vahelised tugevad poliitilised sidemed.

Dalia Grybauskaitė, Angela Merkel, Iveta Radičová, Mari Kiviniemi, Catherine Ashton

Töökohtade loomine ja majanduskasv

Paljud lühiajalised probleemid tekivad seetõttu, et ei pöörata piisavalt tähelepanu pikaajalisele struktuurireformile. Teised suured majandusjõud jõuavad ette konkurentsivõime, teadusuuringute ja tööjõu oskuste osas. Euroopas on kaalul töökohad ja majanduskasv. Seepärast olid märtsis ja juunis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumised pühendatud Euroopa 2020. aasta strateegia ettevalmistamisele, mis kujutab endast ambitsioonikat kümneaastast töökohade loomise ja majanduskasvu strateegiat.

Kogu meie maailmajaos tunnevad inimesed töökohtadel rahvusvahelise konkurentsivõime tekitatud põnevust ja survet. See on üleilmastumisega kaasnev väljakutse. Linnades ja külates Soomest kuni Itaaliani on lasteaegade asemel vanadekodud – demograafiaga kaasnev väljakutse. Maailmajaos lõunaosas on Sahara Hispaaniasse jõudmas, põhjaosa tundrad ja keskosa Alpide jääliustikud sulavad – kliimamuutustega kaasnev väljakutse.

Mis tahes majandusstrateegia peab tegelema nende kolme väljakutsega. Euroopa 2020. aasta strateegia, mis on neile probleemidele kõige terviklikum vastus, hõlmab liikmesriikide struktuurireforme ja majanduspoliitika tõhusamat koordineerimist ning makromajanduslikku järelevalvet. Üldine eesmärk on saavutada jätkusuutlik majanduskasv ja tööhõive, tagades samal ajal jätkusuutliku riigi rahanduse. Rakendatav poliitika jääb suuresti riikide vastutusalasse. Siiski on väga oluline omada ühist strateegiat ja järjekindlat lähenemist ning suurendada vastastikust survet ja tugevdada poliitilist tahet.

Euroopa Ülemkogu võttis juunis vastu Euroopa strateegia. Otsustasime seada Euroopa Liidule

tervikuna 2020. aastaks viis realistlikku ja mõõdetavat peaesmärki:

- naiste ja meeste tööhõive määr;
- teadus- ja arendustegevusse investeerimise tase;
- globaalse soojenemise ohu vähendamise jõupingutused;
- haridustasemed, nii kooli poolelijätmise vähendamise kui ka ülikoolidiplomi saajate arvu suurendamise seisukohast;
- vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest välja aidatud inimeste hulk.

Tegelik pühendumus

Iga valitsus esitab oma ettepanekud, et anda riigi panus viie peaesmärgi saavutamisse. Iga valitsus teeb ka kindlaks majanduskasvu takistused ja nende kõrvaldamise vahendid. Piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, äri- ja tööorganisatsioonide ja kodanikuühiskonna kaasamine suurendab omanikutunnet ja vastutust. See aitab meil liikuda paberil olevatest eesmärkidest tegeliku pühendumuseni. Märtsis ja oktoobris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise päeval korraldatud sotsiaaltippkohtumine osutus 2010. aastal oluliseks foorumiks niisugustes küsimustes dialoogi pidamisel.

Meie majanduse kohanemisvõime jätkuvaks parandamiseks finantskriisist saadud õppetundide abil andis Euroopa Ülemkogu tugeva toetuse ambitsioonikale finantssüsteemi järelevalve ja reguleerimise reformile. See hõlmas Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja kolme uue Euroopa järelevalveasutuse loomist, mis

alustasid tööd 1. jaanuaril 2011. 2010. aasta juunis leppisime kokku, et liikmesriigid peaksid võtma kasutusele finantseerimisasutuste suhtes kehtestatavate lõivude ja maksude süsteemid, et tagada nende õiglane panus finantssektori süsteemse riski piiramisega seotud kuludesse. Samal kohtumisel otsustasime lisaks, et suuremate Euroopa pankade käimasolev stressitestimine tuleks läbipaistvuse suurendamiseks avalikustada.

Maailma peamiste majanduste tulevik on omavahel tihedamalt seotud kui kunagi varem. Mitmed Euroopa majandust mõjutavad küsimused nõuavad jätkuvalt käsitlemist ülemaailmsel tasandil. Need hõlmavad rahalisele jätkusuutlikkusele avalduvaid ohte, kõrget tööpuudust, toorainehindade kõikumist ja makromajanduslikku tasakaalustamatust. Nende probleemidega tegelemiseks valmistas Euroopa

Ülemkogu hoolikalt ette ELi seisukoha Torontos (juuni) ja Söulis (november) toimunud G20 tippkohtumisteks.

Keskkonnasäästlik majanduskasv

Kliimamuutustega tegelemine kui üldsuse jaoks oluline valdkond on veel üks tähtis element Euroopa Liidu jätkusuutliku majanduskasvu strateegias. Detsembris Cancúnis toimunud ÜRO konverentsiks valmistudes võttis Euroopa Ülemkogu ambitsioonika ja konstruktiivse seisukoha, mis aitas saavutada konverentsil edukaid tulemusi. Julgustasime lisaks piirkondlikke algatusi kliimamuutustega tegelemiseks ja keskkonnasäästliku majanduskasvu edendamiseks. Samal ajal on keskkonnasäästlike töökohtade loomise ja keskkonnasäästliku majanduskasvu valdkonnas vaja teha veel palju kodutööd.

Euroopa Liidu suund maailmas

Riigipeadel ja valitsusjuhtidel on oluline osa välissuhetes, määrates koos kindlaks strateegilised huvid, otsustades prioriteetide üle ja andes strateegilisi juhtnööre ühise välis- ja julgeolekupoliitika ja liidu välistegevuse teistes valdkondades, nagu on sätestatud ELi aluslepingus.

Me ei alusta täiesti algusest. Euroopa Liit on võimas kaubandusjõud ja suurim arenguabi doonor maailmas, tal on stabiliseeriv roll oma naaberriikides ning ta on viimastel aastatel algatanud mitmeid tsiviil- ja sõjalise kriisiohje missioone. Siiski võiksime tegutseda ühtsemalt, et muuta finantsiline ja majanduslik mõju poliitiliseks. Seepärast oli septembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine pühendatud välispoliitikale ja eelkõige meie ülemaailmsetele strateegilistele partnerlussuhetele. Detsembris jätkasime strateegilise aruteluga, mis keskendus konkreetsemalt Ameerika Ühendriikidele, Venemaale ja Hiinale, võttes aluseks meie välispoliitika kõrge esindaja seni tehtud töö.

Kaasates kõik osalejad kõrgeimal tasemel, võib Euroopa Ülemkogu edendada vajalikku sünergiaat riikide diplomaatide ja meie ühise välisteenistuse vahel, arendades järk-järgult Euroopa diplomaatilist kultuuri. Selles etapis on tavapärasest ühel häälel kõnelemisest olulisem edastada ühiseid põhisõnumeid.

Septembris toimunud arutelul nõustusid kõik kolleegid, et peame pühenduma vastastikkuse põhimõttele ja leidma vastastikkuseid huve ülemaailmsete partneritega suhtlemisel. ELil on kaarte, mida saame vaid koos mängida, näiteks suurema turulepääsu andmisel või huvipakkuvama viisarežiimi kehtestamisel.

Vastastikkune kasu

Euroopa Ülemkogu suurem kaasatus on toonud kasu Euroopa Liidu ja tema peamiste partnerite

ELi piraatlusevastane operatsioon Atalanta

vahelistele kahepoolsetele tippkohtumistele. Tänu paremale ettevalmistusele sellel tasandil ning komisjoni presidendi ja minu vahelisele kokkuleppele, kuidas liitu rahvusvahelistel kohtumistel parimal moel esindada, võime mina ja komisjoni president 27 liikmesriigi nimel tõeliselt rääkida (ja kuulata).

See on alles protsessi algus, kuid sügisel asetleidnud kahepoolsed tippkohtumised näitasid juba erinevust. 6. oktoobril lõime strateegilise partnerluse Lõuna-Koreaga veidi pärast riigiga olulise kaubanduslepingu sõlmimist. 20. novembril toimunud ELi ja USA tippkohtumisel kinnitasime koos president Obamaga veel kord atlandiüleste suhete tähtsust ja avasime uusi teid koostööks majanduskasvu, töökohtade ja julgeoleku alal. 7. detsembril president Medvedeviga toimunud kohtumisel oli läbimurdeks Venemaa WTOga ühinemises kokkuleppele jõudmine. See aitab meie naabril viia ellu ka oma moderniseerimiskavasid, mis pakub ELile strateegilist huvi. Ukrainaga toimunud tippkohtumisel tervitasime edusamme liikumisel viisavabaduse ja assotsieerimislepingu suunas. 10. detsembril toimunud tippkohtumine Indiaga näitas häid väljavaateid ambitsioonika ja tasakaalustatud vabakaubanduslepingu sõlmimiseks. Isegi väidetavalt tagasihoidlikumate tulemustega ELi ja Hiina tippkohtumine, mis leidis aset oktoobri alguses, osutus huvitavaks tänu meie otsusekindlusele tagada vastastikkus ja vastastikune kasu.

Osalesin ka 19.–20. novembril Lissabonis toimunud NATO tippkohtumisel, kus rõhutati ELi ja NATO suhete tähtsust, ning detsembri alguses Astanas toimunud OSCE tippkohtumisel.

Kogu aasta jooksul nõudsid meie tähelepanu olulise mõjuga sündmused. Juunis toimunud Euroopa

Ülemkogu kohtumisel jõuti 27 liikmesriigi vahel kokkuleppele sanktsioonides, mille eesmärk on tagada, et Iraani tuumaprogramm jääks rangelt tsiviilseks. Euroopa keskne strateegiline huvi on leevendada muresid seoses selle programmi iseloomuga. Meie kokkulepitud sanktsioonid on suurendanud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni mõju. See ei olnud lihtne. Tulemus on olnud märkimisväärne. Otsus veenis teisi suuremaid majandusi meie eeskuju järgima, mis tugevdas Iraani stiimuleid tulla läbirääkimislaua juurde tagasi.

Septembris toimunud kohtumisel, kuu aega pärast riiki tabanud hävitavaid üleujutusi, otsustasime pakkuda Pakistanile maksimaalset toetust. Suurema turulepääsu abil võiks Euroopa Liit pakkuda „rohkem abi ja rohkem kaubavahetust”.

Septembris arutas Euroopa Ülemkogu suhteid liidu ida- ja lõunanaabritega. Euroopa Ülemkogu jätkab lähitulevikus liidu suhteid Lääne-Balkani riikidega – piirkond, mida ma külastasin 2010. aastal kaks korda. Oleme kinnitanud Lääne-Balkani riikide Euroopa väljavaadet, andes näiteks Montenegrole detsembri kohtumisel kandidaatriigi staatuse. 2010. aastal oli mul neli kohtumist Ukraina presidendiga, sealhulgas novembri tippkohtumine. Mis puutub meie vähestesse naabritesse maailmajao loodeosas, siis on Island avaldanud soovi ühineda, ning juunis toimunud kohtumisel võttis Euroopa Ülemkogu vastu olulise otsuse alustada ühinemisläbirääkimisi.

Pidades silmas Lissaboni lepingus sätestatud uusi poliitilisi ja diplomaatilisi vahendeid, näitas Euroopa Ülemkogu 2010. aastal oma valmidust tegutseda välissuhete valdkonnas.

Tippkohtumised kolmandate riikidega

Koostöö

2010. aasta esimene poolaasta, Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja on Hispaania

Lissaboni leping on andnud Euroopa Liidule uuendatud institutsioonilise raamistiku. Komisjon jätkab oma keskse osa täitmist seadusandlike ettepanekute algataja ja aluslepingute täitmise järelevalvajana. Parlamendist on saanud seadusandlikus protsessis nõukogu võrdne partner, kelle roll on kodanike esindamine. Euroopa Ülemkogu, kes varem andis strateegilisi juhiseid väljaspool ametlikku institutsioonilist raamistikku, on pidanud määratlema oma uue koha Lissaboni päikese all. 1. detsembri 2009. aasta väljakutse oli muuta tegelikkuseks sätteid, mis kaks aastat olid eksisteerinud vaid paberil. See nõuab aega. Uute ülesannete võtmine, uute tavade väljatöötamine ja teatavate nn hallide tsoonide täitmine nõuab suurt tähelepanu. Üheski lepingutekstis, ükskõik kui üksikasjalik see ka ei oleks, ei saa määratleda ette kõiki võimalikke teid.

Euroopa Ülemkogu ja teiste institutsioonide vaheliste suhete põhijooned on määratletud aluslepingus. Näiteks asjaolu, et komisjoni president on Euroopa Ülemkogu liige, tekitab olulise seose kahe institutsiooni vahel, pealinnadest saadava impulsi ning Brüsseli institutsioonide ideede ja eksperditeadmiste vahel. Aluslepingus on lisaks sätestatud, et Euroopa Ülemkogu võib kohale kutsuda Euroopa Parlamendi presidendi, et teda ära kuulata, ning Euroopa Ülemkogu eesistuja esitab pärast iga Euroopa Ülemkogu kohtumist parlamendile aruande. See tekitas 2010. aastal mitmeid elavaid arutelusid. Sõltuvalt riikide tavadest esitavad ka Euroopa Ülemkogu liikmed oma riigi parlamendile aruande. Sellega nähakse ette meie meetmete oluline demokraatlik legitiimsus. Meie kohtumine sarnaneb

2010. aasta teine poolaasta, Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja on Belgia

institutsiooniliste niitude punumisele, mille tulemusena saab riikide ja Euroopa poliitikast ühine kangas.

Head isiklikud suhted peamiste osalejate vahel on edu saavutamiseks alati tähtsad. Seepärast püüdsin alates oma ametiaja esimesest päevast luua mitteametlikke ja struktuurseid kontakte komisjoni ja selle presidendi José Manuel Barrosoga, kõrge esindaja Catherine Ashtonini ning Euroopa Parlamendi ja selle presidendi Jerzy Buzekiga. Rõõm on olnud töötada ka nõukogu 2010. aasta kahe eesistujariigiga: esimesel poolaastal Hispaania peaministri José Luis Rodríguez Zapateroga, kes aitas tagada sujuva ülemineku uuele süsteemile, ning teisel poolaastal Belgia peaministri Yves Leterme'iga. Institutsioonidevahelise ning liikmesriikide ja institutsioonide vahelise koostöö, austuse ja jagatud

vastutuse vaimus saab Lissaboni leping täita oma eesmärgi: olla vahend Euroopa Liidu suutlikkuse tugevdamiseks meie kodanike turvalisuse ja heaolu tagamisel. 2010. aastal tehtud kiired otsused seoses rahaliiduga näitavad, et see on võimalik.

Brüsseli teatavates ringkondades on siiski öeldud, et Euroopa Ülemkogu uus roll on suurendanud liikmesriikide valitsuste mõju ELi institutsioonide arvelt, vähendades seetõttu väidetavalt liidu otsuste tõhusust ja demokraatlikku legitiimsust. Selline arusaam on kummaline mitmel põhjusel. Euroopa Ülemkogu hõlmab 27 demokraatlikult legitiimset riigipead ja valitsusjuhti. Ta moodustab nüüd koos kõigi oma kontrolli- ja tasakaalumehhanismidega ametliku raamistiku lahutamatu osa. Nn ühenduse meetod

*Euroopa Ülemkogu eesistuja koos
Euroopa Komisjoni presidendiga*

on ja jääb põhiliseks Euroopa poliitika ja õigusaktide vastuvõtmise viisiks. Siiski võib seda meetodit kõigis eri vormides kohaldada üksnes liidu ja mitte liikmesriikide pädevusse kuuluvates valdkondades. Euroopa tasandil koordineerimine on kõnealustes valdkondades mõnikord siiski hädavajalik. Majandus- ja finantskriis on seda selgelt tõestanud.

Euroopa andekus

See on põhjus, miks valik tehakse sageli mitte Euroopa Liidu meetodi ja valitsustevahelise meetodi vahel, vaid kooskõlastatud Euroopa seisukoha ja mitte millegi vahel. Euroopa Ülemkogul kui organil, kes ühendab liikmesriikide tugevad küljed ja meie ühiste institutsioonide positiivsed omadused, on

hea võimalus aidata kaasa kooskõlastatud Euroopa seisukoha loomisele tänu tihedale koostööle kõigi liidu institutsioonidega, pidades silmas, et liikmesriigid ei jää ülemkogust välja, vaid on selle osad.

Euroopa Liidus oleme sageli „ühe” ja „mitme”, „terviku” ja „osa” vahepeal. See pinge on osa meie identiteedist. *Euroopa andekus* seisneb nende pingetega toimetulekuks üha uute võimaluste leiutamises. See ongi poliitika. Kantsler Angela Merkel nimetas eelmise aasta novembris Brugge Euroopa Kolledžis peetud kõnes niisugust koostööviisi „liidu meetodiks”. Tõelises Lissaboni lepingu vaimus tuleb kasutusele võtta kogu liidu energia ja pädevus. See on ainus võimalus tulla toime 2011. aastal ja hiljem ees seisvate probleemidega.

*Euroopa Ülemkogu eesistuja
Euroopa Parlamendis*

Euroopa Ülemkogu liikmed oma riigi parlamendis

Euroopa Ülemkogu, detsember 2010

Tulevikuväljavaated

Euroopa Ülemkogu jätkab 2011. aastal kõigepealt tegelemist majanduskasvu väljavaadetega. 4. veebruaril toimub arutelu innovatsiooni ja energia teemal. Need teemad puudutavad praeguseid peamisi ühiskondlikke väljakutseid: atraktiivsed töökohad, vananemine hea tervise juures, keskkonnasäästlik ja vähese CO₂-heitel majandus, kindel energiavarustus. Märtsis toimuval kohtumisel hindame esmakordselt iga riigi edusamme ELi 2020. aasta majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva strateegia raames. 2010. aastal otsustatud uue makromajandusliku järelevalvega seoses anname ka strateegilisi juhtnööre majanduspoliitika alal. Jään ootama koostööd Ungari ja Poola peaministriga, kes on Euroopa Liidu Nõukogu eesistujaks vastavalt 2011. aasta esimesel ja teisel poolel.

Rahvusvaheliste suhete alal jätkame strateegiliste dialoogide pidamist oma ülemaailmsete partneritega, toetudes hiljutistele kogemustele ning välisestuse kaasabil, mis on praeguseks täielikult tööd alustanud. Käesoleval aastal on oluline küsimus, kas energia ülemaailmse suundumisega tärganud

majandusega riikidesse kaasneb ka ülemaailmse vastutuse muutumine. Euroopa on tugev vaid siis, kui oleme ühtsed. Välisasjade valdkonnas, kus tähtis osa on geograafial ja ajalool, on 27 liikmesriigiga edasiliikumiseks vaja usaldust ja seega ka aega. Kuid nagu eluski, võib geopoliitikas olla kannatlikkus voorus. Seepärast on tulevaste aastate prioriteet määrata kindlaks ühine suund.

Väljaspool meie pikaajalist majanduslikku tegevuskava ja üldist strateegilist kurssi ei ole võimalik üksikuid sündmusi ette ennustada. Seepärast peab Euroopa Liit 2011. aastal kindlasti näitama nii sise- kui ka välisasjades, et Lissaboni raamistik on tugevdanud ühte olulist poliitilist omadust: meie suutlikkust tulla toime ootamatutes olukordades. Euroopa Ülemkogu on selleks valmis.

HERMAN VAN ROMPUY

Euroopa Ülemkogu järelused ning riigipeade ja valitsusjuhtide avaldused

Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 11. veebruar 2010	23
Euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 25. märts 2010	24
Euroopa Ülemkogu, 25.–26. märts 2010 . Järelused	25
Euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 7. mai 2010	29
Euroopa Ülemkogu, 17. juuni 2010 . Järelused	30
Euroopa Ülemkogu, 16. september 2010 . Järelused	35
Euroopa Ülemkogu, 28.–29. oktoober 2010 . Järelused	40
Euroopa Ülemkogu, 16.–17. detsember 2010 . Järelused	42

Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 11. veebruar 2010

Kõik euroala liikmed peavad ellu viima usaldusväärset riiklikku poliitikat kooskõlas kokkulepitud eeskirjadega. Nad jagavad vastutust piirkonna majandusliku ja finantsstabiilsuse eest.

Seoses sellega toetame täielikult Kreeka valitsuse jõupingutusi ja võetud kohustust teha kõik vajalik, võttes muu hulgas lisameetmeid, et tagada 2010. aasta ja järgnevate aastate stabiilsusprogrammides seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamine. Palume Kreeka valitsusel rakendada kõiki neid meetmeid rangelt ja otsusekindlalt, et vähendada eelarvepuudujääki 2010. aastal 4% võrra.

Palume majandus- ja rahandusküsimuste nõukogul võtta oma 16. veebruari istungil vastu komisjoni ettepanekule tuginevad

soovitused Kreekale ja täiendavad meetmed, millest Kreeka on teada andnud.

Komisjon jälgib koos Euroopa Keskpannaga hoolikalt soovituste elluviimist ning teeb ettepanekuid vajalike lisameetmete kohta, tuginedes Rahvusvahelise Valuutafondi ekspertteadmistele. Esimene hindamine toimub märtsis.

Euroala liikmesriigid võtavad vajaduse korral otsusekindlalt ja kooskõlastatult meetmeid, et kaitsta euroala kui terviku finantsstabiilsust. Kreeka valitsus ei ole palunud rahalist toetust.

Euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 25. märts 2010

Me kinnitame taas, et kõik euroala liikmed peavad võtma usaldusväärseid riiklikke poliitikaid kooskõlas kokkulepitud eeskirjadega ja peaksid olema teadlikud oma jagatud vastutusest tagada euroalal majanduslik ja rahanduslik stabiilsus.

Toetame täielikult Kreeka valitsuse jõupingutusi ja tervitame 3. märtsil väljakuulutatud täiendavaid meetmeid, mis on piisavad 2010. aasta eelarve-eesmärkide tagamiseks. Tunnustame, et Kreeka ametiasutused on võtnud ambitsioonikaid ja otsustavaid meetmeid, mis peaksid võimaldama Kreekal taastada täieliku usalduse turgudel.

Kreeka võetud konsolideerimismeetmed on oluline panus rahanduse jätkusuutlikkuse ja turu usaldusväarsuse suurendamiseks. Kreeka valitsus ei ole palunud rahalist toetust. Seetõttu ei võetud täna vastu otsust allpool nimetatud mehhanismi käivitamiseks.

Selle seoses kinnitavad euroala liikmesriigid taas oma valmisolekut võtta vajadusel otsustavaid ja koordineeritud meetmeid, et tagada finantsstabiilsus kogu euroalal, nagu otsustati 11. veebruaril.

Osana paketist, mis hõlmab märkimisväärse osa Rahvusvahelise Valuutafondi rahastamisest ja suurema osa Euroopa rahastamisest, on euroala liikmesriigid valmis andma panuse koordineeritud kahepoolsetesse laenudesse.

Seda mehhanismi, mis täiendab Rahvusvahelise Valuutafondi rahastamist, tuleb kaaluda viimase abinõuna, mis tähendab, et turupõhisest rahastamisest ei ole piisanud. Kõikide kahepoolsete laenude väljamaksete kohta teevad otsuse euroala liikmed ühehäälselt, tingimisel et sellisteks väljamakseteks on suur vajadus ning tuginedes Euroopa Komisjoni ja Euroopa Keskpanga hindamisele. Me ootame euroala liikmesriikide osalemist nende vastava EKP kapitali märkimise osakaalu alusel.

Selle mehhanismi eesmärk ei ole pakkuda rahastamist euroala keskmiste intressimääradega, vaid luua stiimulid selleks, et naasta võimalikult kiiresti turupõhise rahastamise juurde riske arvessevõtva hindamise kaudu. Intressimäärad ei ole soodusmäärad, s.t need ei sisalda toetatavat elementi. Selle mehhanismi kohased otsused tehakse täielikus kooskõlas aluslepingu raamistiku ja liikmesriikide õigusega.

Me kinnitame taas oma kohustust viia ellu poliitikat, mille eesmärk on taastada tugev, püsiv ja stabiilne majanduskasv, et edendada töökohtade loomist ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

Lisaks kohustume me edendama majanduspoliitikate tihedat koordineerimist Euroopas. Me oleme seisukohal, et Euroopa Ülemkogu peab parandama Euroopa Liidu majandusvaldkonna juhtimist, ning teeme ettepaneku suurendada ülemkogu rolli majanduse koordineerimises ja Euroopa Liidu majanduskasvu strateegia määratlemisel.

Praegune olukord näitab vajadust olemasoleva raamistiku tugevdamise ja täiendamise järele, et tagada euroala rahanduse jätkusuutlikkus ja parandada kriisiolukorras tegutsemise võimet.

Tulevikku silmas pidades on vaja tugevdada majanduslike ja eelarvega seotud riskide järelevalvet ja nende vältimise vahendeid, sealhulgas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust. Lisaks vajame kriiside lahendamiseks töökindlat raamistikku, mis järgib liikmesriikide endi vastutuse põhimõtet eelarve küsimustes.

Me palume, et Euroopa Ülemkogu eesistuja moodustaks koostöös komisjoniga liikmesriikide, rotatsiooni korras vahetuva eesistuja-riigi ja Euroopa Keskpanga esindajatest tööühma, kes esitab nõukogule enne käesoleva aasta lõppu selle eesmärgi saavutamiseks vajalikud meetmed, analüüsides kõiki õigusraamistiku tugevdamise võimalusi.

EUROOPA ÜLEMKOGU, 25.–26. MÄRTS 2010

JÄRELDUSED

Euroopa Ülemkogu arutas Euroopa Liidu uut tööhõive ja majanduskasvu strateegiat. Ülemkogu leppis kokku selle peamistes elementides, sealhulgas põhieesmärkides, mis suunavad selle rakendamist, ja strateegia täiustatud järelevalve korras. Riigipead ja valitsusjuhid vahetasid samuti arvamusi konkurentsivõime üle, mis on Euroopa majanduskasvu väljavaadete ülitähtis aspekt, ning arutasid esseeisva G20 tippkohtumise ettevalmistamise seisu. Kliimamuutuste osas leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et praegu on tarvis anda läbirääkimistele uut hoogu, ja määras kindlaks edasised sammud.

I. EUROOPA 2020. AASTAL: UUS EUROOPA TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASVU STRATEEGIA

1. Viimase kahe aasta jooksul oleme seisnud silmitsi maailma sügavaima majanduskriisiga alates 1930. aastatest. Selle kriisi tõttu on kaotatud suur osa alates 2000. aastast saavutatud edust. Me seisame praegu silmitsi ülemäärase võlataseme, aeglase struktuurilise majanduskasvu ja suure tööpuudusega. Majanduslik olukord on paranemas, kuid taastumine on endiselt habras.
2. Makromajandusliku stabiilsuse ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse taastamine on majanduskasvu ja töökohtade loomise eeltingimus. Vastavalt 2009. aasta detsembris kokkulepitule on sellega seoses oluline kriisi ületamiseks võetud erakorraliste toetusmeetmete õigeaegne lõpetamine, kui majanduse elavnemine on täielikult tagatud.
3. Struktuurireformid on hädavajalikud majanduse jõulise ja jätkusuutliku elavnemise ja meie sotsiaalsete mudelite jätkusuutlikkuse säilitamise jaoks. Kaalul on töökohad ja sotsiaalne heaolu. Kui me ei tegutse, kaotab Euroopa oma mõjuvõimu. Euroopa Ülemkogu ülesanne on näidata, kuidas edasi minna.
4. EL vajab uut strateegiat, mis põhineb majanduspoliitika tõhusamal koordineerimisel, et tagada suurem majanduskasv ning luua rohkem töökohti. Euroopa Ülemkogu leppis komisjoni teatise „Euroopa 2020. aastal: aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” ja selle üle nõukogus toimunud arutelu alusel kokku järgmised elemendid nimetatud uue strateegia jaoks, mis võetakse ametlikult vastu juunis.
5. Euroopa konkurentsivõime, tootlikkuse, kasvupotentsiaali ja majandusliku lähendamise suurendamiseks peame oma jõupingutusi paremini suunama.
 - a) Uus strateegia keskendub järgmistele põhivaldkondadele, milles on vaja võtta meetmeid: teadmus ja innovatsioon, jätkusuutlikum majandus, kõrge tööhõivetase ja sotsiaalne kaasatus.
 - b) Euroopa Ülemkogu leppis kokku järgmistes peamistes eesmärkides, mis on liikmesriikide ja liidu tegevust suunavateks ühisteks eesmärkideks:

- suurendada 20–64aastaste naiste ja meeste tööhõive taset 75%-ni, sealhulgas suurendades noorte ning eakate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate hõivet ning parandades seaduslike rändajate integreerimist;
- parandada teadus- ja arendustegevuse tingimusi, seades eelkõige sihiks tösta avaliku ja erasektori investeeringute kogutähtsust selles valdkonnas 3%-ni SKPst; komisjon töötab välja teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni intensiivsust kajastava näitaja;
- vähendada kasvuhooenergia heitkoguseid 1990. aastate tasemega võrreldes 20%; suurendada taastuvenergia osakaalu energia lõpptarbimises 20%-ni ning astuda samme energiatõhususe suurendamiseks 20% võrra;

EL on võtnud endale kohustuse teha otsus vähendada tingimusliku pakkumisenähtudega 2012. aastale järgnevat perioodi käsitlevasse ülemaailmsesse ja terviklikku kokkuleppesse 2020. aastaks heitkoguseid 30% võrreldes 1990. aasta tasemega, tingimusel et ka teised arenenud riigid kohustuvad vähendama heitkoguseid võrreldaval määral ning et arengumaad annavad piisava panuse vastavalt nende kohustustele ja võimalustele;
- parandada haridustaset, seades eelkõige sihiks vähendada koolist väljalangemist ning suurendada kolmanda taseme või samaväärse hariduse omandanute osatähtsust elanikkonnas; komisjoni ettepanekut arvesse võttes määrab Euroopa Ülemkogu kindlaks kõnealuste eesmärkide arvilised väärtused 2010. aasta juunis;
- edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise kaudu. Asjakohaste näitajate väljatöötamiseks on vaja tööd jätkata. Euroopa Ülemkogu käsitleb seda küsimust taas oma 2010. aasta juuni kohtumisel.

Kõnealused eesmärgid hõlmavad peamisi valdkondi, kus on vaja kiireid jõupingutusi. Need on omavahel seotud ja tugevdavad üksteist vastastikku. Need aitavad mõõta strateegia elluviimisel saavutatud edu. Mõned nimetatud eesmärkidest on kajastatud ELi õigusaktides, teised ei ole aga reguleerivat laadi ega hõlma koormuse jagamist; need kujutavad endast ühist eesmärki, mis tuleb saavutada siseriiklike ja ELi tasandi meetmeid kombineerides.

- c) Peamisi eesmäärke silmas pidades kehtestavad liikmesriigid oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähte-

positsiooni ja riiklike erijooni. Nad teevad seda vastavalt oma riiklikule otsustuskorrale ning dialoogis komisjoniga, et kontrollida kooskõla ELi peamiste eesmärkidega. Nõukogu vaatab nimetatud dialoogi tulemused läbi 2010. aasta juuniks.

- d) Uues strateegias käsitletakse majanduskasvu piiravaid peamisi kitsaskohti riikide ja ELi tasandil, sealhulgas kitsaskohti, mis on seotud siseturu toimimise ja infrastruktuuriga.
 - e) Liikmesriigid koostavad riiklikud reformikavad, milles esitatakse üksikasjalikult meetmed, mida nad kavatsevad võtta uue strateegia rakendamiseks, rõhutades eelkõige jõupingutusi, mida tehakse riiklike eesmärkide saavutamiseks, ning riiklikul tasandil majanduskasvu piiravate kitsaskohtade kõrvaldamiseks võetavad meetmed.
 - f) Komisjon töötab täiendavalt välja ja esitab nõukogule meetmed, mida ta soovib võtta ELi tasandil, eelkõige suurprojektide kaudu.
 - g) Kõik ühised poliitikad, sealhulgas ühine põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuspoliitika peavad toetama strateegiat. Jätkusuutlik, tootlik ja konkurentsivõimeline põllumajandussektor annab olulise panuse uude strateegiasse, pidades silmas majanduskasvu ja tööhõive potentsiaali maapiirkondades, tagades samas ausa konkurentsi. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning arendada infrastruktuuri, et aidata kaasa uue strateegia edule.
 - h) Strateegial on tugev välismõõde, mis peab tagama, et ELi vahendeid ja poliitikat kasutatakse meie huvide ja seisukohade edendamiseks ülemaailmsel areenil, osaledes avatud ja õiglastel turgudel kogu maailmas.
6. Strateegia eduka rakendamise seisukohast on äärmiselt tähtsad tõhusad järelevalvemehhanismid.
- a) Tuginedes komisjonipoolsele järelevalvele ja nõukogus tehtud tööle, annab Euroopa Ülemkogu üks kord aastas üld hinnangu strateegia rakendamisel tehtud edusammudele nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Tootlikkuse kasv on oluline edu näitaja. Samaaegselt analüüsitakse makromajanduslikke, struktuurilisi ja konkurentsivõimega seotud suundumusi ning hinnatakse üldist finantsstabiilsust, tuginedes Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu panusele.
 - b) Euroopa Ülemkogu korraldab regulaarselt majanduse suundumustele ja strateegia põhiprioriteetidele pühendatud arutelusid. 2010. aasta oktoobris võetakse arutlusele teadus- ja arendustegevus, keskendudes eelkõige sellele, kuidas praeguste väljakutsete valguses suurendada Euroopa innovatsioonipotentsiaali. 2011. aasta alguses tulevad arutlusele energiapoliitika ning võimalused, kuidas selle abil kõige paremini toetada üleminekut süsinikdioksiidivähele majandusele ja suurendada varustuskindlust.
 - c) Tugevdatakse üldist majanduspoliitika koordineerimist, kasutades paremini Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 121 sätestatud vahendeid.

- d) Süvendatakse euroala tasandil toimuvat koordineerimist, et käsitleda euroala ees seisvaid probleeme. Komisjon esitab 2010. aasta juuniks sellekohased ettepanekud, kasutades selleks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 136 ettenähtud uusi majanduse koordineerimise vahendeid.
 - e) EL peab keskenduma pakilistele probleemidele, milleks on konkurentsivõime ning maksebilansi arengud. Euroopa Ülemkogu käsitleb seda küsimust taas 2010. aasta juunis.
 - f) Paremini tuleks kooskõlastada riiklike reformikavasid ning stabiilsus- ja lähenemisprogramme käsitlevate aruannete ja hinnangute esitamise ajastamist, et parandada liikmesriikidele antavate poliitiliste soovitude üldist järjepidevust. Need vahendid hoitakse siiski selgelt eraldi. Stabiilsuse ja kasvu pakti terviklikkus säilitatakse täiel määral, samuti jääb majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule vastutus selle rakendamise järelevalve eest.
 - g) Liikmesriikide ja komisjoni tõhus dialoog aitab parandada järelevalve kvaliteeti ning edendada heade tavade vahetamist. See võiks hõlmata komisjoni ja liikmesriikide eksperptide ühist olukorraga tutvumist.
 - h) Usaldusväärse ja tõhusa järelevalve tagamisel on keske tähtsusega riiklike statistikaametite esitatavate statistiliste andmete kvaliteedi, usaldusväärsuse ja õigeaegsuse kindlustamine. Kiiresti on vaja teha otsus komisjoni selle valdkonna ettepanekute kohta.
 - i) Tihedat koostööd jätkatakse Euroopa Parlamendi ja teiste ELi institutsioonidega. Strateegia paremaks omaksvõtmiseks kaasatakse liikmesriikide parlamendid, tööturu osapooled, piirkonnad ja muud sidusrühmad.
7. Euroopa Ülemkogu palub ülemkogu eesistujal moodustada koostöös komisjoniga liikmesriikide, rotatsiooni korras vahetuva eesistujariigi ja Euroopa Keskpanga esindajatest töörühma, kes esitab nõukogule enne käesoleva aasta lõppu meetmed, mis on vajalikud kriiside lahendamise tupevatdatud raamistiku ja parema eelarvedistsipliini eesmärkide saavutamiseks, analüüsides kõiki õigusraamistiku tupevatdamise võimalusi.
8. Kiiret edu on vaja saavutada finantsvaldkonna reguleerimise ja finantsjärelevalve tupevatdamisel nii ELis kui ka rahvusvahelistel foorumitel, nagu G20, tagades samas võrdsed võimalused ülemaailmsel tasandil. Eelkõige on vaja edu saavutada sellistes küsimustes nagu kapitalinõuded, süsteemse olulisusega finantsasutused, kriisiohje finantsinstrumentid, tuletisinstrumentide turgude läbipaistvuse suurendamine ja erimeetmed seoses riiklike krediidiriski vahetustehingutega ning finantsteenuste sektoris makstavate lisatasude rahvusvaheliselt kokkulepitud põhimõtete rakendamine. Komisjon esitab peagi aruande selliste võimalike uudsete rahastamisallikate kohta nagu ülemaailmne finantstehingute maks.
9. See nõuab ELilt kiire liidusese edu saavutamist kõigis nimetatud küsimustes. Eelkõige tuleb õigel ajal viia lõpule töö uue Euroopa järelevalveraamistiku alal, et 2011. aasta

alguses saaksid tööd alustada Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja kolm Euroopa järelevalveasutust.

10. Nõukogu ja komisjon esitavad nende küsimuste kohta aruande Euroopa Ülemkogu 2010. aasta juuni kohtumiseks, enne Toronto tippkohtumist.

II. KLIIMAMUUTUSED: JÕUPINGUTUSTE ÜMBERSUUNAMINE PÄRAST KOPENHAAGENI KONVERENTSI

11. Kogu maailma hõlmav terviklik juriidiline kokkulepe on endiselt ainus tõhus viis saavutada kokkulepitud eesmärk hoida ülemaailmne keskmine temperatuuri tõus allpool 2 °C taset võrreldes eelindustriaalse ajajärgu temperatuuriga. Nõukogu 15.–16. märtsi 2010. aasta järeldustele tuginedes ja võttes arvesse komisjoni 9. märtsi 2010. aasta teatist, on nüüd vaja hoogustada rahvusvahelist läbirääkimisprotsessi.

12. Kopenhaageni kokkuleppele tuginedes tuleks järgida etapiviisilist lähenemisviisi, mida tuleks kiiresti rakendada:

- a) Bonnisi toimuvatel järgmistel kohtumistel tuleks esimese sammuna koostada tegevuskava läbirääkimiste jätkamiseks. Keskenduda tuleks Kopenhaageni kokkuleppe poliitiliste suuniste integreerimisele mitmesugustesse läbirääkimisdokumentidesse.

- b) Cancúnis toimuv kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 16. istungjärk (COP 16) peaks vähemalt vastu võtma konkreetseid otsused, millega kinnistatakse Kopenhaageni kokkulepe ÜRO läbirääkimisprotsessi osaks ning milles käsitletakse järelejäänud lünki, sealhulgas kliimamuutustega kohanemise, metsanduse ja tehnoloogia ning järelevalve, aruandluse ja kontrolli osas.

13. EL on valmis andma selles küsimuses oma panuse.

- a) EL ja liikmesriigid täidavad oma kohustuse eraldada ajavahemikus 2010–2012 igal aastal 2,4 miljardit eurot kiireks rahastamiseks lisaks muude suurpanustajate makstavatele summadele ning Kopenhaageni kokkuleppe rakendamise raamistikus. Nimetatud kohustuse kiire täitmine on otsustava tähtsusega. Selleks alustab EL konsultatsioone konkreetsetes valdkondades kiire stardirahastamise elluviimise praktiliste viiside üle. EL ja liikmesriigid annavad esialgse ülevaate oma kohustuste täitmisest ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste järgmisel istungil 2010. aasta mais ja juunis ning esitavad kohustuste täitmist käsitleva koordineeritud aruande Cancúni kohtumisel ja seejärel igal aastal.

- b) EL ja teised arenenud riigid on lubanud üheskoos eraldada 2020. aastani igal aastal 100 miljardit USA dollarit, et aidata arengumaadel võidelda kliimamuutustega. Pikaajalisi rahalisi toetusi tuleb näha tähenduslike ja läbipaistvate meetmete kontekstis, mida arenguriigid võtavad kliimamuutuste leevendamiseks, ning samuti tuleb pidada silmas kliimamuutustega võitlemise ülemaailmsete jõupingutuste üldist tasakaalu.

- c) Euroopa Ülemkogu jääb endiselt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessi kindlaks toetajaks. Ülemkogu toetab käimasolevaid jõupingutusi protsessi tõhustamiseks. Cancúni kohtumiseni jäänud vähest aega arvestades saaks seda protsessi tulemusrikkalt täiendada ja toetada arutelu-dega muudel foorumitel ja konkreetsetes küsimustes.

- d) EL tõustab kolmandatele riikidele suunatud teavitamist. Selleks käsitletakse kliimamuutuste küsimust kõikidel piirkondlikel ja kahepoolsetel kohtumistel, sealhulgas tippkohtumistel, ning muudel foorumitel, nagu G20. Eesistujariik ja komisjon alustavad aktiivseid konsultatsioone teiste partneritega ja esitavad kiiresti aruande nõukogule.

- e) Tuleb kasutada koostöövõimalusi (muu hulgas tööstusriikidega) sellistes valdkondades nagu keskkonnanahoidlikud tehnoloogiad ja standardid ning kontrollimeetodid. Kiiresti tuleks välja selgitada ühishuvid tärkava turumajandusega riikidega sellistes küsimustes, mida saaks kasutada mõju-tusvahendina kliimamuutusi käsitlevas arutelus.

14. Bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemide kahjustumise jätkuvatele suundumustele tuleb anda kiire tagasikäik. Euroopa Ülemkogu on pühendunud bioloogilise mitmekesisuse 2050. aasta pikaajalise visiooni ning nõukogu 15. märtsi 2010. aasta järeldustes esitatud 2020. aasta eesmärgi saavutamisele.

15. Euroopa Ülemkogu eesistuja teatas, et ta soovib korraldada 2010. aasta septembris Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise, millel osalevad ka välisministrid, et arutada, kuidas Euroopa Liit saaks teha oma strateegiliste partneritega paremini koostööd globaalsetes küsimustes.

Euroopa Ülemkogu nimetas Euroopa Keskpanga asepresidendiks Vitor Constâncio.

Samuti kinnitas ülemkogu sisejulgeoleku strateegia.

LISA

EUROOPA UUE TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASVU STRATEEGIA JÄRGMISED SAMMUD

- a) ELi peamisi eesmärke arvestades esitab komisjon kooskõlas aluslepinguga kiiresti ettepanekud kindlapiirilistele koondsuuniste kohta, sealhulgas tööhõive ja üldise majanduspoliitika suunisted. Suunisteid arutatakse nõukogus, et need saaks pärast Euroopa Parlamendi ja tööhõivesuuniste osas muude institutsioonidega konsulteerimist kinnitada Euroopa Ülemkogu 2010. aasta juuni kohtumisel.

- b) Komisjon teeb kindlaks majanduskasvu piiravad peamised kitsaskohad ELi tasandil ja nõukogus toimub sellel teemal arutelu; liikmesriigid teevad sama omal tasandil ning tihe-

das koostöös komisjoniga. Euroopa Ülemkogu 2010. aasta juuni kohtumisel hinnatakse seda tööd, et võtta seda arvesse riiklike reformikavade koostamisel.

- c) Nende järelduste punktis 5c sätestatud riiklikud eesmärgid tuleks esitada õigeaegselt, et võtta neid arvesse riiklike reformikavade koostamisel.
- d) Uue strateegia esimesel aastal esitavad liikmesriigid oma riiklikud reformikavad 2010. aasta sügisel, kirjeldades üksikasjalikult meetmeid, mida nad võtavad strateegia rakendamiseks. Reformi läbiviimise stiimulitena tuleks neid

meetmeid täielikult toetada kõigi asjakohaste ELi vahenditega, sealhulgas uudsete rahastamisvahenditega koostöös Euroopa Investeeringupanga grupiga.

- e) Komisjon esitab 2010. aasta oktoobriks ELi tasandi meetmed, mis on vajalikud uue strateegia rakendamiseks eelkõige suurprojektide kaudu.
- f) Nõukogu parandab protsesside ajastamist, pidades silmas liikmesriikidele antavate poliitiliste soovitude üldise järjepidevuse parandamist.

Euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus, 7. mai 2010

1. Kreekale antava toetuspaketi rakendamine

Veebruaris ja märtsis kohustusime võtma otsustavaid ja koordineeritud meetmeid, et tagada finantsstabiilsus kogu euroalal.

Tulenevalt Kreeka valitsuse poolt 23. aprillil esitatud taotlusest ja eurorühma 2. mai otsusest anname me 110 miljardi euro suuruse IMFi osalusega ühispaketi raames Kreekale 80 miljardit eurot. Kreeka saab esimese väljamakse lähapäevil, enne 19. maid.

Kreeka valitsuse poolt vastu võetud programm on ambitsioonikas ja realistlik. Programmis käsitletakse eelarve tõsist tasakaalustamatust, sellega parandatakse majanduse konkurentsivõimet ning pannakse alus tugevamale ja püsivemale majanduskasvule ja töökohtade loomisele.

Kreeka peaminister kinnitas taas Kreeka valitsuse täielikku pühendumust nimetatud ülioluliste reformide täielikule elluviimisele.

Otsused, mida me teeme, peegeldavad selliseid rahaliidu keskmes olevaid põhimõtteid nagu vastutus ja solidaarsus, mis on sätestatud Lissaboni lepingus.

2. Praegusele kriisile reageerimine

Me kinnitame praeguses kriisis taas oma pühendumust tagada euroala stabiilsus, ühtsus ja usaldusväärsus. Kõik euroala institutsioonid (nõukogu, komisjon, EKP) ja euroala liikmesriigid lepivad kokku kasutada euroala stabiilsuse tagamiseks kõiki kättesaadavaid vahendeid.

Täna jõudsime me kokkuleppele järgmises:

- Esiteks on meie kõigi jaoks esmatähtis riigi rahanduse tugevdamine ning me võtame kõik vajalikud meetmed oma eelarve-eesmärkide täitmiseks nii käesoleval aastal kui ka järgnevatel aastatel kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega. Riikide konkreetsetest oludest sõltuvalt on igaüks meist valmis võtma vajalikke meetmeid, et kiirendada konsolideerimist ja tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu arutab olukorda komisjoni hinnangu põhjal hiljemalt juuni lõpus. Palusime komisjonil ja nõukogul jõustada rangelt soovitusi, mis esitatakse liikmesriikidele stabiilsuse ja kasvu pakti alusel.
- Teiseks toetame täielikult EKPD tema tegevuses tagada euroala stabiilsus.

- Kolmandaks, võttes arvesse erandlikke asjaolusid, esitab komisjon ettepaneku Euroopa stabiliseerimismehhanismi kohta, mille eesmärk on säilitada Euroopa finantsstabiilsus. Ettepanek esitatakse otsustamiseks majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu erakorralisele istungile, mille eesistuja-riik Hispaania korraldab sellel pühapäeval, 9. mail.

3. Majanduse juhtimise tugevdamine

Oleme otsustanud tugevdada euroala juhtimist. Euroopa Ülemkogu eesistuja juhitava töörühmaga seoses oleme valmis:

- laiendama ja tugevdama euroala majanduslikku järelevalvet ja poliitika koordineerimist, pöörates sealhulgas erilist tähelepanu võlatasemele ja konkurentsivõime arengule;
- tugevdama euroala liikmesriikide järelevalvet käsitlevaid eeskirju ja menetlusi, sealhulgas stabiilsuse ja kasvu pakti tugevdamise ning sanktsioonide tõhustamise kaudu;
- looma kriiside ohjamiseks töökindla raamistiku, mis järgib liikmesriikide endi vastutuse põhimõtet eelarve küsimustes.

Euroopa Ülemkogu eesistuja otsustas hoogustada töörühma tööd. Komisjon esitab oma ettepanekud järgmisel nädalal, 12. mail.

4. Finantsturgude reguleerimine ja võitlus spekulatsioonidega

Jõudsime kokkuleppele ka selles, et praegu turgudel valitsev ebastabiilsus toob esile vajaduse teha kiireid edusamme finantsturgude reguleerimise ja järelevalve osas. ELi jaoks on eelkõige esmatähtis suurendada tuletisinstrumentide turgude läbipaistvust ja järelevalvet ning käsitleda reitinguagentuuride rolli. Leppisime lisaks kokku, et intensiivistame tööd seoses finantssektori kriisi ohjamise ja lahendamise ning seoses finantssektori poolt kriisi kulude kandmisesse antava õiglase ja olulise panusega. Hoogustada tuleks tööd, et hinnata, kas riikidest võlgnike vastu suunatud hiljutisi spekulatsioonide silmas pidades on tarvis võtta lisameetmeid. Euroopa Ülemkogu eesistuja kavatseb seetõttu arutada neid küsimusi juunis toimival Euroopa Ülemkogu kohtumisel, tuginedes vajaduse korral komisjoni ettepanekutele.

EUROOPA ÜLEMKOGU, 17. JUUNI 2010

JÄRELDUSED

EL on käsitlenud ülemaailmset finantskriisi ühise otsusekindlusega ning astunud vajalikud sammud majandus- ja rahaliidu stabiilsuse kindlustamiseks. Eelkõige lepiti mais kokku Kreekale antavas toetuspaketis ning Euroopa finantsstabiilsusmehhanismis ja -vahendis, mis viimistleti lõplikult juunis. Me oleme pannud aluse palju paremale majanduse juhtimisele. Me oleme jätkuvalt pühendunud võtma kõiki vajalikke meetmeid, et juhtida oma majandus tagasi jätkusuutliku ja töökohti loova kasvu suunas.

Sel eesmärgil täna:

- võtame vastu meie uue tööhõive ning aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020. aastal”. Tegemist on ühtse raamistikuga, mille alusel liit saab koondada kõik oma vahendid ja poliitikad ning liikmesriigid võtta tõhustatud koordineeritud meetmeid. Sellega toetatakse struktuurireformide läbiviimist. Nüüd tuleb keskenduda rakendamisele ning me suuname seda protsessi ja teostame selle üle järelevalvet. Me arutame lähikuudel täiendavalt, kuidas konkreetseid poliitikaid ELi kasvupotentsiaali avamiseks koondada, alustades innovatsiooni- ja energiapoliitikast;
- kinnitame taas meie ühist pühendumust tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus, sealhulgas eelarve konsolideerimise kavade kiirendamise kaudu, kui olukord seda nõuab;
- kinnitame oma kohustust tagada finantsstabiilsus, käsitledes finantsturgude reguleerimise ja järelevalve alaseid puudusi, nii ELi kui G20 tasandil. Me lepime kokku jätkata kiiresti tööd võtmetähtsusega seadusandlike meetmetega, et uued järelevalveasutused saaksid alustada tööd järgmise aasta alguses ning tagada, et EL saab Toronto tippkohtumisel võtta ambitsioonika seisukoha;
- nõustume täielikult pakilise vajadusega tugevdada meie majanduspoliitikate koordineerimist. Kiidame heaks esimesed suunised seoses stabiilsuse ja kasvu pakti, eelarve järelevalve ning laiema makromajandusliku järelevalvega. Me ootame töörihma lõpparuannet oktoobris.

I. UUS EUROOPA TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASVU STRATEEGIA

Euroopa 2020. aasta strateegia viimistlemine ja elluviimine

1. Euroopa Ülemkogu viis täna lõpule töö Euroopa Liidu uue tööhõive ning aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia osas. Nimetatud strateegia aitab Euroopal kriisist taastuda ja sellest nii ELi sees kui rahvusvahelisel tasandil tugevamana välja tulla, suurendades konkurentsivõimet, tootlikkust, kasvupotentsiaali, sotsiaalset ühtekuuluvust ja majanduslikku lähenemist. Uus strateegia käsitleb väljakutset suunata poliitikad kriisiohjelt kesk- ja pikaajaliste reformide juurutamisele, mis edendavad majanduskasvu ja tööhõivet ning tagavad riigi rahanduse jätkusuutlikkuse, muu hulgas pensionisüsteemide reformi kaudu.
2. Liikmesriigid on pühendunud riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamisele ja eelarve-eesmärkide viivitamata saavutamisele. Liikmesriigid jätkavad eelarve konsolideerimist erinevas tempos, võttes arvesse nii eelarvega seonduvaid kui mitteseonduvaid ohte. Mitmed liikmesriigid on hiljuti

tugevdanud ja kiirendanud eelarve konsolideerimist. Kõik liikmesriigid on vajaduse korral valmis võtma täiendavaid meetmeid eelarve konsolideerimise kiirendamiseks. Priooreediks tuleks seada majanduskasvu soodustavad eelarve konsolideerimise strateegiad, mis keskenduvad peamiselt kulude piiramisele. Kasvupotentsiaali suurendamist tuleks pidada kõige tähtsamaks, et hõlbustada pikemas perspektiivis eelarve konsolideerimist.

3. Euroopa Ülemkogu kinnitab viis ELi peamist eesmärki (vt I lisa), mis on liikmesriikide ja liidu tegevust suunavateks ühisteks eesmärkideks tööhõive edendamisel, tingimuste parandamisel innovatsiooni, teadus- ja arendustegevuse jaoks, kliimamuutuste ja energeetika alaste eesmärkide saavutamisel, haridustaseme parandamisel ning sotsiaalse kaasatuse edendamisel, eelkõige vaesuse vähendamise kaudu. Ülemkogu nõustub nõukogus kokku lepitud arvnäitajate kehtestamisega hariduse ning sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse jaoks. Ülemkogu annab oma poliitilise kinnituse majandus- ja tööhõivepoliitika koondsuunistele, mis võetakse ametlikult vastu pärast Euroopa Parlamendilt tööhõivepoliitika suuniseid käsitleva arvamuse saamist. Kõnealused suunised on jätkuvalt aluseks kõikidele riigipõhiste soovitustele, mida nõukogu võib liikmesriiki-

dele anda. Kõnealused soovitud peavad olema täielikus kooskõlas vastavate aluslepingu sätete ja ELi eeskirjadega ning mitte muutma liikmesriikide pädevust, näiteks sellistes valdkondades nagu haridus.

4. Liikmesriigid peavad nüüd tegutsema, et need poliitika-prioriteetid siseriiklikul tasandil rakendada. Nad peaksid tihedas dialoogis komisjoniga ja vastavalt oma riiklikule otsustuskorrale viima kiiresti lõpule töö siseriiklike eesmärkidega, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riiklike olusid. Nad peaksid ka tegema kindlaks peamised riiklikul tasandil majanduskasvu piiravad kitsaskohad ning näitama oma riiklikes reformikavades, kuidas nad kavatsesid neid käsitleda. Peamiste eesmärkide osas tehtud edusammud vaadatakse korrapäraselt läbi.
5. Kõik ühised poliitika, sealhulgas ühine põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuspoliitika peavad toetama kõnealust strateegiat. Jätkusuutlik, tootlik ja konkurentsivõimeline põllumajandussektor annab olulise panuse uude strateegiasse, pidades silmas majanduskasvu ja tööhõive potentsiaali maapiirkondades, tagades samas ausa konkurensi. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning arendada infrastruktuuri, et aidata kaasa uue strateegia edule. Täielikult tuleks kasutada strateegia välismõõdet, eelkõige kaubandusstrateegia abil, mille komisjon aasta lõpuks esitab. Jõupingutuste abil tuleks püüda käsitleda ka ELi tasandil majanduskasvu piiravaid peamisi kitsaskohti, sealhulgas neid, mis on seotud siseturu toimimise ja infrastruktuuriga, samuti vajadust ühise energiapoliitika ja uue ambitsioonika tööstuspoliitika järele.
6. Eelkõige tuleb Euroopa ühtne turg viia ulatusliku algatuste kogumi kaudu uude etappi. Euroopa Ülemkogu tervitab Mario Monti esitatud aruannet uue ühtset turgu käsitleva strateegia kohta ning komisjoni kavatsust võtta sellega seoses järelmeetmeid, esitades konkreetseid ettepanekuid. Euroopa Ülemkogu käsitleb seda küsimust taas 2010. aasta detsembris.
7. Pärast seda, kui komisjon esitas esimese suurprojekti „Euroopa digitaalne tegevuskava”, kinnitab Euroopa Ülemkogu konkreetset ettepanekut põhineva ambitsioonika tegevuskava kehtestamise ning kutsub kõiki institutsioone üles osalema selle täielikus rakendamises, sealhulgas täielikult toimiva digitaalse ühtse turu loomises aastaks 2015. Komisjonil palutakse 2011. aasta lõpuks esitada aruanne saavutatud edusammude kohta.
8. Euroopa Ülemkogu ootab teiste suurprojektide tutvustamist enne aasta lõppu.

Majanduse juhtimise tugevdamine

9. Kriis on paljastanud selged nõrkused meie majanduse juhtimises, eelkõige eelarve ja laiemal makromajandusliku järelevalve valdkonnas. Majanduspoliitika tõhusam koordineerimine on seetõttu oluline ja esmane prioriteet.

10. Euroopa Ülemkogu tervitab majanduse juhtimise töörühma eesistuja eduaruannet ning kiidab heaks esimesed suunised.
11. Täielikult tuleb rakendada kehtivad eelarvedistsipliini käsitlevad eeskirjad. Nimetatud eeskirjade tugevdamise osas lepib Euroopa Ülemkogu kokku järgmistes suunistes:
 - a) tõhustatakse nii stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavaid kui ka korrigeerivaid meetmeid ning keskpika perioodi eesmärkide saavutamiseks läbiviidava eelarve konsolideerimisprotsessiga seotakse sanktsioonid; need vaadatakse läbi, et tagada ühtne ja järkjärguline süsteem, millega tagatakse liikmesriikidele võrdsed võimalused; nõuetekohast tähelepanu pööratakse euroala liikmetest liikmesriikide konkreetsele olukorrale ja täielikult austatakse vastavaid aluslepingutest tulenevaid liikmesriikide kohustusi;
 - b) eelarve järelevalve teostamise käigus pööratakse palju suuremat tähelepanu võla tasemele ja selle muutumisele ning üldisele jätkusuutlikkusele, nagu see algselt oli ette nähtud stabiilsuse ja kasvu paktiga;
 - c) alates 2011. aastast esitatakse Euroopa poolaasta kontekstis komisjonile kevadel stabiilsus- ja lähenemisprogrammid järgmisteks aastateks, võttes arvesse riiklike eelarvemenetlusi;
 - d) tagatakse, et kõikide liikmesriikide siseriiklikud eelarve-eeskirjad ja keskpikad eelarveraamistikud on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga; komisjon ja nõukogu peaksid hindama nende mõjusid;
 - e) tagatakse statistiliste andmete kvaliteet, mis on usaldusväärse eelarvepoliitika ja eelarve järelevalve tagamiseks ülioluline; statistikaametid peaksid olema andmete esitamisel täiesti sõltumatud.
12. Makromajandusliku järelevalve osas lepib ülemkogu kokku järgmistes suunistes:
 - a) luuakse tulemustabel, mille abil saab paremini hinnata konkurentsivõime arengut ja tasakaalustamatust ning mis võimaldab varakult avastada jätkusuutmatuid või ohtlikke suundumusi;
 - b) luuakse tõhus järelevalveraamistik, mis kajastab euroala liikmesriikide konkreetset olukorda.
13. Euroopa Ülemkogu kutsub töörühma ja komisjoni kõnealuseid suuniseid kiirelt edasi arendama ja neid rakendama. Ülemkogu ootab, et töörühm esitab ülemkogu 2010. aasta oktoobris toimuvale kohtumisele lõpparuande, mis hõlmab kogu selle mandaati.

Finantsteenuste reguleerimine

14. Euroopa finantssüsteemi usaldusväarsuse ja stabiilsuse taastamiseks vajalikud reformid tuleb kiirelt lõpule viia. Tagada tuleb pangandussektori vastupidavus ja läbipaistvus. Järgmistel kuudel on ülioluline teha edusamme. Euroopa Ülemkogu lepib kokku, et pangandusjärelevalve asutuste käimasolevate stressitestide tulemused avaldatakse hiljemalt juuli teises pooles. Komisjoni 2. juuni 2010.

aasta teatises „Finantsteenuste reguleerimine jätkusuutliku majanduskasvu tagamiseks” esitatakse põhjalik loetelu algatustest, mis tuleb käivitada ja lõpule viia enne 2011. aasta lõppu. EL peab tõendama oma otsustavust luua turvalisem, usaldusväärsem, läbipaistvam ja suurema vastutusega finantssüsteem.

15. Eelkõige Euroopa Ülemkogu:
 - a) kutsub nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles võtma kiiresti vastu finantsjärelevalvet käsitlevad õigusaktide ettepanekud, et Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja kolm Euroopa järelevalveasutust saaksid 2011. aasta alguses tööd alustada;
 - b) kutsub enne suve saavutama kokkulepet õigusakti ettepaneku osas, mis käsitleb alternatiivsete investeerimisfondide valitsejaid, ning kiirelt läbi vaatama komisjoni ettepanekut reitinguagenduuride ELi-poolse järelevalve parandamise kohta;
 - c) ootab komisjoni kavandatud ettepanekuid seoses tuletisinstrumentide turgude ning eelkõige lühikeseks müüki (sealhulgas katteta lühikeseks müüki) ja krediidiriski vahetustehinguid käsitlevate meetmete võtmisega.
16. Euroopa Ülemkogu lepib kokku, et liikmesriigid peaksid võtma kasutusele finantseerimisasutuste suhtes kehtestatavate tasude ja maksude süsteemid, et tagada koormuse õiglane jagamine ja kehtestada stiimulid süsteemse riski piiramiseks¹. Sellised tasud või maksud peaksid olema osa usaldusväärsest kriisi lahendamise raamistikust. Kõnealuste tasude ja maksude põhiomaduste osas tuleb kiirelt teha täiendavat tööd ning hoolikalt tuleks analüüsida võrdsete tingimuste tagamisega seonduvaid küsimusi ja erinevate regulatiivsete meetmete kumulatiivset mõju. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles seda tööd jätkama ning esitama 2010. aasta oktoobris aruande.

II. G20 TORONTO TIPPKOHTUMINE

17. ELi-poolne kriisile reageerimine peab jätkuvalt olema koordineeritud ülemaailmsel tasandil, et tagada meetmete sidusus rahvusvahelisel tasandil. Konkurentsivõime suurendamiseks, riigi rahanduse tugevdamiseks ja oma finantssektori reformimiseks võetavad meetmed võimaldavad liidul esitada eelseisval G20 tippkohtumisel tugeva seisukoha sarnaste rahvusvaheliste meetmete võtmiseks. EL peaks juhtima jõupingutusi finantseerimisasutuste suhtes kehtestatavate tasude ja maksude süsteemide alase ülemaailmse lähenemisviisi kehtestamiseks, eesmärgiga säilitada võrdsed võimalused ülemaailmsel tasandil, ning tugevalt kaitsma seda seisukohta koos oma G20 partneri-

tega. Tuleks kaaluda ülemaailmse finantstehingute maksu kehtestamist ja jätkata sellega seotud tööd.

18. Pidades silmas Toronto tippkohtumist, kinnitab Euroopa Ülemkogu suunised, mille nõukogu kiitis heaks ja mida kajastati Busani ministrite kohtumiseks ettevalmistatud volitustes. Võttes arvesse olulisi ohte, mida erakorraliste stimuleerivate fiskaalmeetmete hiline lõpetamine põhjustaks riigi rahanduse jätkusuutlikkusele, peaks G20 heaks kiitma koordineeritud ja diferentseeritud väljumisstrateegia, et tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus. Kõik tugeva majandusega riigid peavad andma oma osa, et saavutada heakskiidetud eesmärk, milleks on tugev, jätkusuutlik ja tasakaalustatud majanduskasv. G20 peab kinnitama taas oma pühendumust viia läbi finantssüsteemi reform, teha sidusal ja koordineeritud viisil kiireid edusamme kõigi Pittsburghis kokkulepitud meetmete osas, tugevdada meie finantssüsteemi vastupidavust ja läbipaistvust, sealhulgas parema kvaliteediga lisakapitali ja uute likviidsuspuhvrite kaudu. IMFis tuleks vaadata läbi kvoodid, mis on osa IMFi juhtimisküsimuste laiemast paketist, mis hõlmab kõiki Pittsburghis ja Istanbulis kokku lepitud elemente ning mis viiakse ühtse ja ulatusliku paketi vastuvõtmisega lõpule 2010. aasta novembriks.

III. AASTATUHANDE ARENGUEESMÄRGID

19. Eelseisev ÜRO kõrgetasemeline plenaaristung, kus käsitletakse aastatuhande arengueesmärke, on ainulaadne võimalus tugevdada ühiseid püüdlusi ja partnerlust arenguriikidega, et teha lõpp ülemaailmsele vaesusele, näljale ja ebavõrdsusele. Nõukogu poolt 14. juunil vastu võetud järeldused annavad Euroopa Liidule kõnealuseks istungiks tugeva positsiooni.
20. Euroopa Liit on endiselt pühendunud aastatuhande arengueesmärkide ülemaailmsele saavutamisele 2015. aastaks. See on võimalik, kui kõik partnerid näitavad kindlat poliitilist pühendumust, rakendavad vajalikud poliitikamuudatused ja võtavad konkreetseid meetmeid. Euroopa Liit kutsub üles leppima kõrgetasemelisel täiskogu istungil kokku konkreetsetes meetmetes, mille eesmärk on arenguriikide isevastutuse suurendamine, jõupingutuste suunamine, poliitika mõju parandamine, arengu suuremahulisema ja prognoositavama rahastamise, sealhulgas uudsete rahastamisallikate tagamine; ning arenguvahendite tõhusam kasutamine. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord oma kohustust saavutada 2005. aasta järeldustes esitatud arenguabi eesmärgid 2015. aastaks. Euroopa Ülemkogu lepib kokku tulla igal aastal nõukogu aruandele tuginedes selle küsimuse juurde tagasi.

IV. KLIIMAMUUTUSED

21. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni teatise, kus analüüsitakse võimalusi vähendada kasvuhooonegaa-

¹ Tšehhi Vabariik jätab endale õiguse nimetatud meetmeid mitte võtta.

side heiteid rohkem kui 20% ja hinnatakse süsinikdioksiidi lekke ohtu. Kooskõlas nõukogu 11. juuni järeldustega viib komisjoni läbi täiendavaid analüüse, sealhulgas tagajärgede kohta iga liikmesriigi jaoks, ning nõukogu uurib täiendavalt teatistes tõstatatud küsimusi. Nagu nähtub Ecofini aruandest, on EL ja selle liikmesriigid teinud edusamme 2010. aastaks seatud kiire rahastamise alaste kohustuste täitmisel ning annavad tehtud edusammudest Cancúnis toimival konverentsil koordineeritud viisil aru. Euroopa Ülemkogu pöördub kliimamuutuste küsimuse juurde tagasi sügisel, enne Cancúnis toimuvat konverentsi.

V. MUUD KÜSIMUSED

22. Euroopa Ülemkogu avaldab tunnustust analüüsirühma tööle. Analüüsirühma aruanne „Euroopa-projekt 2030 – väljakutsed ja võimalused” annab väärtusliku sisendi Euroopa Liidu edaspidiseks tööks.
23. Euroopa Ülemkogu tervitab Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti rakendamisel tehtud edusamme ning kinnitab nõukogu 3.–4. juuni järeldused.
24. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni arvamust Islandi ELi liikmeks saamise taotluse kohta ja soovitud alustada ühinemisläbirääkimisi. Euroopa Ülemkogu kaalus taotlust arvamuse ja enda 2006. aasta detsembri järelduste (mis käsitlesid uut laienemiskonsensust) põhjal ning märgib, et Island täidab Kopenhaagenis 1993. aastal toimunud Euroopa Ülemkogul sätestatud poliitilisi kriteeriumeid, ning otsustab, et ühinemisläbirääkimised tuleks avada.
25. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu võtma vastu üldise läbirääkimiste raamistiku. Ülemkogu tuletab meelde, et läbirääkimiste eesmärk on tagada, et Island võtab täies ulatuses vastu ELi õigustiku ning tagab selle täieliku rakendamise ja jõustamise, käsitleda kehtivaid kohustusi, näiteks Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) järelevalveameti kindlakstehtud kohustused Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu alusel, ning teisi komisjoni arvamuses kindlakstehtud probleemseid valdkondi, sealhulgas finantsteenuste valdkonnas. Euroopa Ülemkogu tervitab Islandi võetud kohustust käsitleda neid küsimusi ja väljendab veendumust, et Island jätkab aktiivselt jõupingutusi kõigi lahendamata küsimuste lahendamiseks. Euroopa Ülemkogu kinnitab, et läbirääkimised põhinevad Islandi enda saavutustel ning et läbirääkimiste tempo sõltub Islandi edusammudest läbirääkimiste raamistikus esitatud nõuete täitmisel, sealhulgas eelnimetatud nõuete täitmisel.
26. Euroopa Ülemkogu õnnitleb Eestit lähenemise osas tehtud edusammude puhul, mis on saavutatud tänu arukale majandus- ja rahanduspoliitikale, ning kõigi aluslepingus ette nähtud lähenemiskriteeriumide täitmise puhul. Ülemkogu tervitab komisjoni ettepanekut euro kasutuselevõtu kohta Eestis 1. jaanuaril 2011.
27. Euroopa Ülemkogu võtab vastu avalduse Iraani kohta (II lisa).

28. Kinnitades oma 2008. aasta detsembri ja 2009. aasta juuni järeldusi ning oma 2009. aasta detsembri otsust vaadata läbi üleminekumeetmed seoses 18 saadikukoha lisandumisega Euroopa Parlamendis kuni praeguse 2009.–2014. aasta koosseisu ametiaja lõpuni, võtab Euroopa Ülemkogu vastu otsuse (dok EUCO 11/10) viia läbi vajalik menetlus ja võtta kõnealused meetmed.

LISAD

I. EUROOPA UUS TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASVU STRATEEGIA. ELI PEAMISED EESMÄRGID

- Püüda suurendada 20–64aastaste naiste ja meeste tööhõive määra 75%-ni, sealhulgas suurendades noorte ning eakate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate hõivet ning parandades seaduslike rändajate integreerimist;
- parandada teadus- ja arendustegevuse tingimusi, seades eelkõige sihiks tõsta avaliku ja erasektori investeringute kogutaset selles valdkonnas 3%-ni SKPst; komisjon töötab välja teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni intensiivsust kajastava näitaja;
- vähendada kasvuhooonegaaside heitkoguseid 1990. aasta tasemega võrreldes 20%; suurendada taastuvenergia osakaalu energia lõpptarbimises 20%-ni ning astuda samme energiatõhususe suurendamiseks 20% võrra;
EL on võtnud endale kohustuse teha otsus vähendada tingimusliku pakkumisena 2012. aastale järgnevat perioodi käsitlevasse ülemaailmsesse ja terviklikku kokkuleppesse 2020. aastaks heitkoguseid 30% võrreldes 1990. aasta tasemega, tingimusel et ka teised arenenud riigid kohustuvad vähendama heitkoguseid võrreldaval määral ning et arengumaad annavad piisava panuse vastavalt nende kohustustele ja võimalustele;
- parandada haridustaset, seades eelkõige sihiks vähendada koolist väljalangemist vähem kui 10%-ni ning suurendada kolmanda taseme või samaväärse hariduse omandanute osatähtsust 30–34 aasta vanuste inimeste seas vähemalt 40%-ni²;
- edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise kaudu, seades eesmärgiks aidata vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohust välja vähemalt 20 miljonit inimest³.

2 Euroopa Ülemkogu rõhutab liikmesriikide pädevust hariduse valdkonna kvantitatiivsete eesmärkide määramisel ja rakendamisel.

3 Selline elanikkond määratletakse kui vaesuse ja tõrjutuse ohus inimeste arv järgmise kolme näitaja kohaselt (vaesuseoh, materiaalne puudus, tööta leibkonnad), jättes liikmesriikidele vabaduse kehtestada oma riiklikud eesmärgid kõige sobivamate näitajate alusel, võttes arvesse oma riigi olukorda ja prioriteete.

II. AVALDUS IRAANI KOHTA

1. Euroopa Ülemkogu rõhutab oma süvenevat muret Iraani tuumaprogrammi pärast ja tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1929 vastuvõtmist, millega kehtestatakse Iraani suhtes uued piiravad meetmed.
2. Euroopa Ülemkogu tervitab Brasiilia ja Türgi hiljutisi jõupingutusi edusammude tagamisel seoses IAEA poolt 2009. aasta oktoobris Iraanile pakutud Teherani uurimisreaktorit käsitleva kokkuleppega. Iraaniga rahuldava Teherani uurimisreaktorit käsitleva kokkuleppe saavutamine võiks olla usaldust suurendav meede. Euroopa Ülemkogu rõhutab siiski, et sellega ei puudutata otseselt Iraani tuumaküsimuse põhiolulist. Euroopa Ülemkogu kutsub Iraani tungivalt üles osalema Iraani tuumaprogrammi käsitlevatel läbirääkimistel.
3. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas tuumarelvade leviku tõkestamise lepingust tulenevaid Iraani õigusi ja kohustusi. Euroopa Ülemkogu kahetseb sügavalt, et Iraan ei ole kasutanud paljusid talle pakutud võimalusi leevendada rahvusvahelise üldsuse muresid seoses tema tuumaprogrammi olemusega. Neid muresid on veelgi süvendanud Iraani otsus rikastada uraani kuni 20% tasemeni, mis on vastuolus kehtivatest ÜRO Julgeolekunõukogu ja IAEA juhatajate nõukogu resolutsioonidest tulenevate rahvusvaheliste kohustustega. Sellega seoses märgib Euroopa Ülemkogu ära IAEA viimase, 31. mai aruande.
4. Neid asjaolusid arvestades on uued piiravad meetmed muutunud vältimatuks. Euroopa Ülemkogu, tuletades meelde oma 11. detsembri 2009. aasta avaldust ja võttes arvesse seejärel välisasjade nõukogus tehtud tööd, kutsub välisasjade nõukogu üles võtma oma järgmisel istungil vastu

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1929 sisalduvaid meetmeid rakendavad meetmed ja täiendavad meetmed, et toetada Iraani tuuma- ja raketiprogrammide toetuseks arendatavate tundlike tehnoloogiatega seotud kõikide mureküsimuste lahendamist läbirääkimiste teel. Need meetmed peaksid keskenduma kaubanduse valdkonnale, eelkõige kaheksa kasutusega kaupadele ja kaubanduskrediidi kindlustuse täiendavatele piirangutele; finantssektorile, sealhulgas täiendavale Iraani pankade varade külmutamisele ning panganduse ja kindlustuse piirangutele; Iraani transpordisektorile, eelkõige Iraani Islamivabariigi laevandusettevõttele (Islamic Republic of Iran Shipping Line – IRISL), selle filiaalidele ja lastilennuettevõtetele; gaasi- ja naftatööstuse võtmesektoritele, sh uute investeringute, tehnilise abi ja kõnealuse valdkonnaga seotud tehnoloogia, seadmete ja teenuste keelamisele, eelkõige seoses rafineerimise, veeldamise ja veeldatud maagaasi tehnoloogiaga; uutele viisakeeldudele ja varade külmutamisele, eriti seoses Iraani revolutsioonilise kaardiväega (Islamic Revolutionary Guard Corps – IRGC).

5. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas Euroopa Liidu pühendumust teha tööd Iraani tuumaprogrammi küsimusele diplomaatilise lahenduse leidmiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub Iraani üles näitama tahet suurendada rahvusvahelise üldsuse usaldust ja vastata kutsele taas alustada läbirääkimisi, ning kinnitab taas 2008. juunis Iraanile tehtud ettepanekute kehtivust.
6. On vaja pidada tõsiselt läbirääkimisi Iraani tuumaprogrammi ja muude ühist muret põhjustavate probleemide üle. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja on valmis sellega seoses kõnelusi jätkama.

EUROOPA ÜLEMKOGU, 16. SEPTEMBER 2010

JÄRELDUSED

Euroopa Ülemkogu arutas, kuidas anda uus hoog liidu välissuhetele, kasutades täielikult ära Lissaboni lepinguga antud võimalusi. Euroopa Ülemkogu nõustus, et Euroopal on vaja edendada oma huve ja väärtusi senisest tõhusamalt ning vastastikkuse põhimõtte ja hüvangu alusel. Esimese sammuna kehtestas Euroopa Ülemkogu üldised suunised seoses eelseisvatel nädalatel ja kuudel asetleidvate oluliste sündmustega. Samuti tegi Euroopa Ülemkogu otsuse seoses mitme konkreetse meetmega, millega üldisemalt suurendatakse liidu välispoliitika tõhusust. Euroopa Ülemkogu võttis teadmiseks majanduse juhtimise töökonna tehtud edusammud.

I. SUHTED STRATEEGILISTE PARTNERITEGA

Muutuv maailm: väljakutse ELile

1. Euroopale esitavad väljakutseid maailmas asetleidvad kiired muutused, mis nõuavad ühist rahvusvahelist reageerimist. Hiljutine majandus- ja finantskriis tõendas veenvalt, millises ulatuses sõltub eurooplaste heaolu, julgeolek ja elukvaliteet välistest arengutest. Rahvusvahelises keskkonnas on oluliseks uueks arenguks uute osapoolte esilekerkimine, kellel on omad seisukohad ja huvid.
2. Euroopa Liit peab olema tõhus ülemaailmne partner, kes on valmis jagama vastutust ülemaailmse julgeoleku eest ning võtma juhtrolli seoses ühistele probleemidele ühise reageeringu väljatöötamisega. Tugev majandus ja siseine ühtsus suurendab Euroopa Liidu võimet edendada maailmas oma mõjuvõimu. Euroopa Liit saab tugineda oma kindlatele veendumustele seoses tõhusa mitmepoolsusega, eelkõige ÜRO rolli osas, üldiste väärtuste ja avatud maailmamajandusega, ning ta saab kasutada ainulaadseid vahendeid. Euroopa Liit on suurim abiandja abivajavatele riikidele, maailma suurim kaubandusjõud ning on välja töötanud ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika, mida toetavad kriisiohjamise vahendid, mida tuleks täiendavalt tugevdada. Samuti etendab Euroopa Liit märkimisväärselt suurt stabiliseerivat rolli oma naabruses. Euroopa Liit on taganud stabiilsuse Lääne-Balkani riikides, eelkõige kõnealusele piirkonnale antud väljavaadete kaudu ühineda ELiga; Euroopa Ülemkogu pöördub nimetatud teema juurde tagasi oma järgmistel kohtumistel.
3. Lissaboni lepingu kohaselt ja Euroopa julgeolekustrategia järgimise tulemusel tegutsevad Euroopa Liit ja selle liikmesriigid strateegilisemalt, mis võimaldab rahvusvaheliselt välja tuua Euroopa tõelist kaalu. Selleks tuleb selgesõnaliselt määratleda Euroopa Liidu strateegilised huvid ja eesmärgid igal ajal ning analüüsida keskendatult vahendeid nende tõhusamaks saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub üles parandama kooskõlas aluslepingute sätetega Euroopa Liidu ja riiklike tasandite vahelist koostööd, tõhustama institutsionaalsete osalejate

vahelist koordineerimist, paremini integreerima kõiki asjakohaseid vahendeid ja poliitikaid ning tõhusamalt kasutama tippkohtumisi kolmandate riikidega, nagu see on üksikasjalikumalt toodud esile I lisas.

4. Euroopa Liidu strateegilised partnerlused maailmas võtmerollis olevate osapooltega on kasulikud vahendid Euroopa eesmärkide ja huvide saavutamiseks. See õnnestub üksnes juhul, kui need partnerlused on kahe-suunalised, põhinevad vastastikusel huvil ja kasul ning selle tunnistamisel, et kõigil osapooltel on nii õigused kui kohustused. Tärgava turumajandusega riikide täielik osalemine rahvusvahelises süsteemis peaks võimaldama jagada kõnealusest süsteemist tulenevat kasu ja vastutust tasakaalustatult ja võrdselt. Sellega seoses on keskseks eesmärgiks strateegiliste partneritega toimuva kaubanduse tõhustamine, mis aitab elavdada majandust ja luua töökohti. Me peame astuma konkreetseid samme, et tagada ambitsioonikad vabakaubanduslepingud, parandada Euroopa ettevõtete juurdepääsu turule ning süvendada regulatiivset koostööd peamiste kaubanduspartneritega.

Suunised eelseisvateks üritusteks

5. Järgnevatel nädalatel peab Euroopa Liit mitmeid olulisi rahvusvahelisi kohtumisi. Euroopa Ülemkogu kehtestab esialgsed suunised seoses kõnealuste kohtumistega. Tulevikus käsitleb Euroopa Ülemkogu välissuhteid korrapäraselt, et kehtestada enne võtmetähtsusega üritusi strateegilised suunised, eelkõige et määratleda põhisõnumid meie eesmärkide ja nende saavutamise moodsuse kohta. Selleks on vaja, et Euroopa Ülemkogu annaks selgesõnalisi strateegilisi juhiseid, toetudes kõrge esindaja ja nõukogu tõhusale ettevalmistustööle.
6. Oktoobris toimuvad tippkohtumised Hiina ja Korea Vabariigiga ning Aasia-Euroopa kohtumine (ASEM), millele hiljem järgneb tippkohtumine Indiaga. Kõnealused kohtumised on hea võimalus teha koostööd maailma väga dünaamilise piirkonna peamiste partneritega. Päevakorras on sellised küsimused nagu osapoolte ülesanded, et saavutada jätkusuutlik taastumine majanduskriisist ning leida ülemaailmsed lahendused ühistele väljakutsetele. Konkreetseid meetmeid tuleks võtta Euroopa ja Aasia

vahelise koostöö prioriteetsetes valdkondades: kliimamuutuste alane koostöö, sealhulgas heitkoguste tegeliku ja tõendatava vähendamise soodustamine ning taastuvate energiaallikate ja energiatõhususe vallas tehtav töö; pakilised julgeolekuküsimused, näiteks tuumarelva leviku tõkestamine, terrorism, küberjulgeolek ja piraatlus; koostöö piirkondlikes küsimustes, nagu Iraan ja Põhja-Koera, ning ülemaailmsetes küsimustes, nagu ränne, energeetika ja juurdepääs toorainetele; arengupoliitika alane koostöö ning hea valitsemistava, tööalaste standardite ja inimõiguste ning inimestevaheliste kontaktide edendamine.

Pidades eelkõige silmas ELi ja Hiina tippkohtumist, peaks Euroopa Liit püüdma aktiivselt taotleda oma strateegilisi huvisid, mille hulka kuuluvad kahepoolse kaubanduse edendamine, parem juurdepääs kaupade ja teenuste turule ning paremad investeerimistingimused; intellektuaalomandi õiguste kaitse ning riigihanketurgude avamine; tugevam distsipliin ekspordisubsiidiumide vallas ning vahetuskursipoliitika alane dialoog.

7. Järgnevatel kuudel leiavad aset mitmed teised olulised välissuhetega seotud sündmused, mida Euroopa Ülemkogu peab käsitlema.

- a) Sõulis toimuv G20 tippkohtumine võimaldab vaadata läbi maailmamajanduse elavdamise ja G20 liikmete poolt võetud kohustused. Eelkõige võimaldab see Euroopa Liidul rõhutada tähtsust säilitada finantsreformi läbiviimise hoogu; sellega seoses tugevdab ELi positsiooni Euroopa Parlamendi ja nõukogu vaheline hiljutine kokkulepe finantsturgude järelevalve paketi osas ning õigusliku raamistiku reform, mis viiakse lõpule 2011. aasta lõpuks. G20 tippkohtumine peaks samuti andma selge signaali vajadusest viia lõpule WTO Doha arengukava läbirääkimised ja rakendada raamistikku kindla, püsiva ja tasakaalustatud majanduskasvu tagamiseks. Euroopa Ülemkogu arutab oma 2010. aasta oktoobris toimival kohtumisel üksikasjalikke ettevalmistusi Sõulis toimuvaks tippkohtumiseks ja määrab kindlaks Euroopa Liidu seisukoha. Paljudele meie ees seisvatele probleemidele ühise reageeringu kujundamiseks on jätkuvalt olulisteks foorumiteks G8 ja G20, millele EL peab andma koordineeritud seisukohtade kaudu aktiivse panuse. Seetõttu tervitab Euroopa Ülemkogu G8 ja G20 järgmise, 2011. aasta eesistuja Prantsusmaa püüdlusi kasutada täiel määral nimetatud foorumeid sel eesmärgil.
- b) Transatlantilised suhted põhinevad ühistel väärtustel ning on rahvusvahelise süsteemi keskseks elemendiks. Praegune olukord nõuab nende suhetele uue hoo andmist ning täiendavat analüüsi moodustest, millega luuakse tõeline partnerlus, mis tugineb mõlema poole tugevatele külgedele ja eripäradele. 2010. aasta novembris toimuv tippkohtumine president Obamaga annab selles osas märkimisväärseid võimalusi ning nõuab hoolikaid ettevalmistusi. Euroopa Ülemkogu 2010. aasta oktoobris

toimival kohtumisel lepitakse kokku peamised poliitilised sõnumid, mida Euroopa Liidu esindajad sellel tähtsal tippkohtumisel edastavad. Tuginedes meie vastastikuste huvide ja asjaomaste panuste heale mõistmisele, peaks transatlantiline partnerlus keskendumas meie majandussuhete potentsiaalse kasu maksimumini viimisele, tihedama koostöö tegemisele peamistes rahvusvahelistes küsimustes ning ülemaailmsete majandus- ja julgeolekuprobleemide ühisele lahendamisele. Sellega seoses kutsutakse kõrget esindajat esitama ettepanekuid, kuidas täiendavalt tugevdada ELi ja NATO koostööd kriisiohjamise valdkonnas vastavalt ÜRO põhikirjale ja asjakohastele ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele. Seda tuleks teha teineteist vastastikku tugevdades ja austades mõlema poole sõltumatust otsuste tegemisel, võttes aluseks ELi poolt NATOle 2010. aasta veebruaris edastatud soovitusel konkreetsete meetmete kohta.

- c) Euroopa Ülemkogu teeb oktoobrikuisel kohtumisel kokkuvõtte Cancúnis toimuva kliimamuutuste konverentsi ettevalmistustest ning kiidab heaks ELi seisukoha. Cancúnis toimuv konverents peaks olema rahvusvaheliste kliimaläbirääkimiste vahepealne etapp, mille käigus lepitakse kokku kõigi osalejate konkreetsed ülesanded, et säilitada hoog ning võimaldada ambitsioonika ja lõpliku kokkuleppe saavutamise.
- d) Eelseisev arutelu Euroopa naabruspoliitika rakendamise üle annab võimaluse süvendada suhteid Euroopa Liidu idanaabritega, kasutades idapartnerlust, ja samuti lõunanaabritega. Idapartnerluse raames käivitatud projektide sujuv rakendamine aitab levitada ELi väärtusi ning edendab asjaomaste riikide õiguslikku, majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist ELile. Vahemere Liidu teine tippkohtumine annab õigeaegse võimaluse tugevdada Euroopa ja Vahemere piirkonna koostööd ning toetada Lähis-Ida rahuprotsessi osapoolte otseläbirääkimiste taastumist.
- e) ELi ja Aafrika suhted on viimastel aastatel saanud uue hoo. Suhete täiendavale tugevdamisele peaksid kaasa aitama ELi ja Lõuna-Aafrika tippkohtumine 28. septembril 2010 ning ELi ja Aafrika tippkohtumine 29.–30. novembril 2010. ELi ja Aafrika ühisstrateegia raames jätkab EL partnerluses Aafrika riikidega majandusarengu, hea valitsemistava, läbipaistvuse ja vastutuse osas seatud eesmärkide täitmist.
- f) 20.–22. septembril toimub New Yorgis ÜRO kõrgetasemeline täiskoguistung, kus käsitletakse aastatuhande arengueesmärke. Euroopa Liit on koos rahvusvahelise üldsuse partneritega kindlalt pühendunud aastatuhande arengueesmärkide ülemaailmsele täitmisele 2015. aastaks.
- g) Novembris toimuvat tippkohtumist Ukrainaga ja detsembris toimuvat tippkohtumist Venemaaga tuleks kasutada, et süvendada koostööd vastastikust kasu toovates valdkondades, eesmärgiga suurendada kõnealuse kahe

partneriga suhete stabiilsust ja prognoositavust ning edendada inimõigusi.

Eelkõige peaks tippkohtumine Ukrainaga viima edasi läbirääkimisi assotsieerimislepingu, sealhulgas põhjaliku ja üldise vabakaubanduslepingu üle, ning tõstma esile ELi rolli selle tähtsa naabri majandus- ja demokraatiareformide elluviimisel.

Tippkohtumine Venemaaga annab võimaluse tõhustada koostööd selle riigiga ja eelkõige arutada Venemaa moderniseerimise kava. Koostööd tuleks edendada majandusküsimustes, nagu energia, investeringud ja innovatsioon, julgeoleküküsimustes, sealhulgas külmutatud konfliktid, võitlus terrorismi ja organiseeritud kuritegevusega, ning keskkonnaküsimustes, sealhulgas kliimamuutused.

Euroopa Ülemkogu tuleb oma oktoobrikuisel kohtumisel tagasi nendel tippkohtumistel edastatavate Euroopa Liidu põhisõnumite juurde, et tagada positiivne tulemus.

- h) Tuginedes käesoleval aastal Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna partneritega toimunud edukale tippkohtumisele, on EL pühendunud jätkama selle piirkonna riikidega tihedat koostööd meie ees seisvatele ülemaailmsetele väljakutsetele reageerimisel.
- 8. Pakistani areng ja stabiilsus on Euroopa Liidule strateegilise tähtsusega. Hävitavaid üleujutusi silmas pidades on Euroopa Liit ja selle liikmesriigid suurendanud kahe- ja mitmepoolset humanitaarabi. Euroopa Ülemkogu võttis vastu avalduse Pakistani kohta (II lisa).
- 9. Euroopa Liit jätkab aktiivset osalemist, sealhulgas neliku kaudu, selleks et toetada läbirääkimisi Iisraeli ja Palestiina Omavalitsuse vahel ning tagada kõnealuste läbirääkimiste edukus. Euroopa Ülemkogu võttis vastu avalduse Lähis-Ida rahuprotsessi kohta (III lisa).

II. MAJANDUSE JUHTIMISE TÖÖKOND

- 10. Majanduse juhtimise töökonna eesistuja vahearuande põhjal tervitab Euroopa Ülemkogu tehtud olulisi edusamme, eelkõige Euroopa poolaasta osas, uue makromajandusliku tasandi järelevalveraamistiku väljatöötamist, mille abil saab õigeaegselt jälgida ja parandada jätkusuutmatuid konkurentsivõime erinevusi ja tasakaalustamatusi, ning riiklike fiskaalraamistike tugevdamist.
- 11. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust säilitada Euroopa majanduse juhtimise reformi hoogu ning ootab, et majanduse juhtimise töökond esitab Euroopa Ülemkogu 2010. aasta oktoobris toimuvaks kohtumiseks oma lõpparuande, mis hõlmab Euroopa Ülemkogu poolt 2010. aasta märtsis antud volituste kõiki aspekte ning milles esitatakse laiaulatuslik meetmetepakett, mis hakkab suunama õigusloomealast tegevust.

LISAD

I. SISEMISED PROTSEDUURIREEGLID EUROOPA LIIDU VÄLISPOLIITIKA PARANDAMISEKS

- a) Analüüsides konkreetseid meetmeid Euroopa Liidu välispoliitika toimimise üldisemaks parandamiseks, kutsub Euroopa Ülemkogu kasutama terviklikumat lähenemisviisi, millega tagatakse, et kõiki asjakohaseid ELi ja siseriiklikke vahendeid ja poliitikaid kasutatakse täielikult ja järjekindlalt ning kooskõlas aluslepingute sätetega, et toetada Euroopa Liidu strateegilisi huvisid. Tippkohtumiste ja rahvusvaheliste ürituste ettevalmistamisel tuleb täielikult arvesse võtta tähtsust, mida suhetes partneritega ja mitmepoolset tasandil etendavad sellised küsimused nagu kliimamuutused, energiapoliitika, kaubandus, areng või justiits- ja siseküsimused, sealhulgas ränne ja viisapoliitika. Sellega seoses peaks Euroopa Liit täiendavalt suurendama oma sise- ja välispoliitika vahelist sidusust ja vastastikust täiendavust. Täiendavalt tuleks arendada poliitiliste arutelude korraldamist aegsasti enne tippkohtumisi, pöörates erilist tähelepanu prioriteetide seadmisele ning konkreetsete ülesannete jagamisele.
- b) Arendada tuleb koostööt, mis valitseb Euroopa Liidu välissuhete ning liikmesriikide ja kolmandate riikide kahepoolsete suhete vahel, nii et Euroopa Liidu ja liikmesriigi tasandil võetud meetmed vajaduse korral täiendaksid ja tugevdaksid üksteist. Aktiivsemalt ja korrapärasemalt tuleks vahetada teavet ning pidada konsultatsioone seoses vastavatel tasanditel toimunud arengutega, võttes aluseks ELi ja liikmesriikide ning peamiste strateegiliste partnerite vaheliste tippkohtumiste ajakava.
- c) Tihedalt ja korrapäraselt tuleb koordineerida kõikide Euroopa Liidu välispoliitika määratlemises ja rakendamises osalevate institutsionaalsete osalejate tegevust, mis läbi tagatakse, et ELi esindajad saavad kaitsta järjekindlaid seisukohti seoses kõikide Euroopa Liidu strateegiliste huvide ja eesmärkidega.
- d) Mitmepoolsete tippkohtumiste ettevalmistamisel on Euroopa Liidu tasandil tehtud olulisi edusamme, eelkõige Euroopa Ülemkogu eesistuja ja komisjoni presidendi vahel saavutatud kokkuleppe kaudu ELi esindamise kohta G8 ja G20 struktuurides. Euroopa Ülemkogu kutsub neid jätkama tööd, et parandada mooduseid, mida kasutades Euroopa Liit esitab oma seisukohti kõnealustel foorumitel.
- e) Euroopa Liit vajab selget ülevaadet konkreetsetest küsimustest, mis tulenevad suhetest üksikute partnerriikidega. Euroopa Liit peab välja töötama keskpika perioodi planeerimise, millega kehtestatakse eesmärgid igaks tippkohtumiseks, keskendudes kahele või kolmele põhiküsimusele. Seetõttu palub Euroopa Ülemkogu kõrgel

esindajal koostöös komisjoni ning välisasjade nõukoguga hinnata suhete väljavaateid kõigi strateegiliste partneritega ning eelkõige määratleda meie huvid ja nende saavutamise võimalikud moodsused. Kõrgel esindajal palutakse nimetatud töö kohta esitada esimene eduaruanne 2010. aasta detsembris toimivale Euroopa Ülemkogule. Sellega seoses tuleks analüüsida nende tippkohtumiste toimimise sagedust, vormi ja tulemusi ning tippkohtumised peavad olema rohkem suunatud ELi eesmärkide saavutamisele. Euroopa Ülemkogu kutsub oma eesistujat koostöös komisjoni presidendi ja kõrge esindajaga tegema kõiki vajalikke algatusi protsessi parandamiseks.

- f) Euroopa välisteenistus on oluline vahend toetamiseks jõupingutusi Euroopa Liidu välispoliitika tõhustamiseks. Välisteenistus toetab kõrge esindaja juhtimisel Euroopa Ülemkogu, nõukogu ja komisjoni seoses vajaliku strateegilise ülevaate ja koordineerimisega, et tagada Euroopa Liidu välistegevuse sidusus tervikuna.

II. AVALDUS PAKISTANI KOHTA

1. Euroopa Ülemkogu on šokeeritud Pakistani üleujutuste laastavast mõjust, mis jätab inimesed kogu riigis ilma elatusvahenditest ja hävitab nende kogukondi. See on enneolematu ulatusega katastroof Pakistani ajaloos. Kulutused humanitaarabile ja negatiivne mõju Pakistani niigi nõrgale majandusele on tohutud. Kriisi tõsidus tingib viivitamatut ja mastaapset reageerimise vajadust. Samuti tuleb arvesse võtta Pakistani arengu, julgeoleku ja stabiilsuse strateegilist tähtsust piirkonnas. Pärast juunikuus toimunud ELi-Pakistani teist tippkohtumist kordab Euroopa Ülemkogu taas oma kavatsust tõhustada koostööd poliitilistes küsimustes. Stabiilne, demokraatlik ja jõukas Pakistan on keske tähtsusega, et tegeleda selliste globaalsete küsimustega nagu võitlus terrorismiga, massihävitusrelvade leviku tõkestamine ja narkootikumidevastane võitlus. Hea valitsemistava on samuti tähtis, et tagada riigis kiire ülesehitustöö.
2. Euroopa Ülemkogu tuleb meelde hiljutisi jõupingutusi, mida EL (liikmesriigid ja komisjon) on teinud kriisile reageerimiseks, eelkõige märkimisväärses ulatuses humanitaarabi andmist. Ülemkogu tunnustab vajadust jätkata Pakistani toetamist, et olukorda kiiresti leevendada, ning anda taastamis- ja ülesehitustööks pikemaajalist abi.
3. Selleks otsustab Euroopa Ülemkogu volitada ministreid leppima kiiresti kokku laialatuslikus lühikeses, keskmise ja pika tähtajaga meetmete pakettis, mis aitab Pakistanil katastroofist taastuda ja toetab arengut tulevikus. Pakett peaks hõlmama märkimisväärselt täiendavat humanitaarabi arenguabi ning ambitsioonikaid kaubandusmeetmeid, mis on majanduse elavdamise ja majanduskasvu jaoks väga olulised. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu oma kindlat pühendumust anda erakorraliselt Pakista-

nile suurem juurdepääs ELi turule, vähendades selleks kiiresti ja piiratud tähtajaks Pakistanist imporditavate olulisemate toodete tollimaksu kooskõlas WTO eeskirjadega (ja rakendades seda vähendamist niipea kui võimalik), ning lubab aidata Pakistanil täita 2014. aastaks üldise soodustuste süsteemi (GSP+) tingimusi, eeldusel et Pakistan järgib vajalikke kriteeriume. Komisjonil palutakse uurida võimalusi koos WTO partneritega ja esitada lõplikult välja töötatud ettepanek oktoobrikuu jooksul, võttes arvesse ELi tööstuse tundlikke aspekte.

III. AVALDUS LÄHIS-IDA RAHUPROTSESSI KOHTA

Euroopa Liit tervitab 2. septembril 2010 Washingtonis Iisraeli ja Palestiina omavalitsuse vaheliste otsuste läbirääkimiste käivitamist ning tunnustab Iisraeli, Palestiina omavalitsuse ja USA ning samuti neliku liikmete ja araabia partnerite asjakohaseid jõupingutusi. Partnerite otsus pidada sisulisi kõnelusi on suur samm edasi õiglase, püsiva ja üldise rahu saavutamise suunas kõnealusel piirkonnas.

Tuletades meelde nõukogu 2009. aasta detsembri järeldusi Lähis-Ida rahuprotsessi kohta, rõhutab Euroopa Liit, et kõikide lõpliku staatuse küsimuste üle peetavate läbirääkimiste tulemuseks peaks olema kahe riigi koosseksisteerimisel põhinev lahendus, mis hõlmab rahu ja turvaliselt kõrvuti eksisteerivat Iisraeli ja Palestiina riiki, mis on sõltumatu, demokraatlik, terviklik ja elujõuline.

Sellega seoses peab Euroopa Liit hädavajalikuks, et mõlemad osapooled säilitavad rahu ja vaoshoituse ning hoiduvad tegevusest, mis võiks negatiivselt mõjutada läbirääkimiste kulgu. Euroopa Liit kutsub mõlemaid osapooli pidama kinni varem võetud kohustustest ja looma soodsa keskkonna eduka tulemuse saavutamiseks. Euroopa Liit tuleb meelde, et rahvusvahelise õiguse kohaselt on asundused ebaseaduslikud, ja kutsub üles pikendama Iisraeli väljakuulutatud moratooriumi. Euroopa Liit kutsub jätkuvalt üles lõpetama igasuguse vägivallategevuse, eelkõige raketi- ja terrorirünnakud.

Euroopa Liit teeb kõik jõupingutused koos neliku partnerite ja araabia partneritega, et toetada USA juhtimisel tehtavaid jõupingutusi edukate läbirääkimiste pidamiseks, mille tulemusena saavutatakse aasta jooksul raamkokkulepe, mis on Iisraeli ja Palestiina rahva ning kõnealusel piirkonna rahvaste ja rahvusvahelise üldsuse huvides. Euroopa Liit on Palestiina toetajate esirinnas ning on mõlema osapoole ja nende naaberriikide oluline poliitiline ja majanduspartner. Sellega seoses rõhutab Euroopa Liit, et ta tegutseb muu hulgas neliku kaudu jätkuvalt aktiivselt läbirääkimiste eduka läbiviimise toetamise ja tagamise nimel, ning kutsub kõrget esindajat jätkuvalt tagama Euroopa Liidu täielik osalemine käimasolevates jõupingutustes. Euroopa Liit rõhutab, et nelik peab jätkuvalt etendama olulist rolli rahuprotsessis. Euroopa Liit rõhutab, et ülimalt oluline on jätkata Palestiina riigi ülesehitamise

protsessi, mille toetamist Euroopa Liit jätkab aktiivselt, sealhulgas Fayyadi kava rakendamise kaudu.

Tuletades meelde nõukogu 2010. aasta järeldusi Gaza kohta, rõhutab Euroopa Liit samuti, et rahu püsimiseks tuleb leida püsiv lahendus Gaza olukorrale. Euroopa Liit tervitab Iisraeli valitsuse poolt väljakuulutatud hiljutisi meetmeid kui olulist edasiminekut. Euroopa Liit kutsub üles rakendama meetmeid täielikult ja võtma lisameetmeid, et saavutada poliitika põhjalik muutmine,

mis võimaldab Gaza ülesehitamist ja Gaza majanduse elavdamist. EL on pakkunud selle eesmärgi saavutamiseks oma abi. Euroopa Liit kutsub üles leidma lahenduse, mille puhul võetaks arvesse Iisraeli õigustatud julgeolekuvajadusi.

Euroopa Liit tuletab meelde, et Lähis-Ida rahu peab olema üldine, ning kordab, et peab oluliseks Iisraeli ja Süüria ning Iisraeli ja Liibanoni vahelisi läbirääkimisi.

EUROOPA ÜLEMKOGU, 28.–29. OKTOOBER 2010

JÄRELDUSED

Selleks et käsitleda hiljutise finantskriisi poolt esile toodud probleeme, on vaja teha põhimõtteline muutus Euroopa majanduse juhtimises. Selleks kiidab Euroopa Ülemkogu heaks majanduse juhtimise rakkerühma aruande. Selle rakendamine kujutab endast suurt sammu edasi majandus- ja rahaliidu majandussamba tugevdamise suunas: sellega suurendatakse fiskaaldistsipliini, laiendatakse majanduse järelevalvet ja süvendatakse koordineerimist. Aruandes antakse ka juhtpõhimõtted töökindlama kriisilahendusraamistiku ja tugevamate institutsioonide loomiseks. Euroopa Ülemkogu jõudis kokkuleppele rakkerühma töö järelmeetmete käsitlemise viisis. Pärast 16. septembril 2010 peetud arutelusid toimus Euroopa Ülemkogus ka arvamuste vahetus, et valmistada ette Sõulis toimuvat G20 tippkohtumist ja kliimamuutusi käsitlevat Cancúni konverentsi ning samuti Ameerika Ühendriikide, Venemaa, Ukraina, India ja Aafrikaga toimuvaid tippkohtumisi.

I. MAJANDUSE JUHTIMISE RAKKERÜHM

1. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks majanduse juhtimise rakkerühma aruande. Selle rakendamine võimaldab meil suurendada fiskaaldistsipliini, laiendada majanduse järelevalvet, süvendada koordineerimist ning luua töökindla kriisilahendusraamistiku ja tugevamad institutsioonid. Euroopa Ülemkogu kutsus üles võtma kiirendatud lähene-misviisi, mida järgitakse paljude soovitude rakendamiseks vajalike teisete õigusaktide vastuvõtmisel. Eesmärk on, et nõukogu ja Euroopa Parlament lepiksid komisjoni seadusandlike ettepanekute suhtes kokku 2011. aasta suveks, võttes teadmiseks, et rakkerühma aruanne ei hõlma kõiki nendes ettepanekutes käsitletud küsimusi ja vastupidi. Sellega tagatakse võimalikult kiiresti uue järelevalvekorra tõhus rakendamine. Tulemuseks on märkimisväärselt tugevam majandus- ja rahaliidu majandussammas, suurenenud usaldus ning seega jätkusuutlikule majanduskasvule, tööhõivele ja konkurentsivõimele kaasaaitamine.

Euroopa Ülemkogu kutsus nõukogu üles kiirendama tööd sellega, kuidas võetakse pensionireformi mõju arvesse stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamisel, ning andma aru detsembris toimuvale Euroopa Ülemkogule. Süsteemsete pensionireformide tähtsust tunnustades tuleks tagada stabiilsuse ja kasvu pakti raames võrdsed võimalused.

2. Tulenevalt rakkerühma aruande esitamisest ja selleks, et tagada tasakaalustatud ja jätkusuutlik majanduskasv, lepivad riigipead ja valitsusjuhid kokku selles, et liikmesriigid peaksid looma alalise kriisilahendusmehhanismi, et tagada finantsstabiilsus kogu euroalal, ja kutsusid Euroopa Ülemkogu eesistujat üles pidama Euroopa Ülemkogu liikmetega konsultatsioone selleks vajalike muudatuste üle, mis tuleb piiratud määral teha aluslepingus, kuid jättes muutmata ELi toimimise lepingu artikli 125 (kohustuste mitte enda peale võtmise põhimõte).

Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust teha tihedas koostöös Euroopa Ülemkogu eesistujaga ettevalmistavat tööd seoses uue tulevase mehhanismi üldise ülesehitusega, s.t käsitledes erasektori rolli ja IMFi rolli

ning väga tugevat tingimuslikkust selliste programmide läbiviimiseks.

Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma kohtumisel detsembris eesmärgiga võtta vastu lõplik otsus, mis käsitleb nii kriisilahendusmehhanismi põhi-jooni kui ka aluslepingu vähesel määral muutmist, nii et kõik muudatused saaks ratifitseerida hiljemalt 2013. aasta keskpaigaks.

Euroopa Ülemkogu eesistuja kavatseb seejärel koostöös liikmesriikidega vaadata läbi küsimuse, mis puudutab euroala liikmete õigust osaleda majandus- ja rahaliiduga seonduvate menetluste raames otsuste tegemise protsessis, juhul kui esineb alaline oht euroala kui terviku stabiilsusele.

3. Riigipead ja valitsusjuhid rõhutasid, et samal ajal Euroopa Liidus fiskaaldistsipliini tugevdamisega on oluline, et Euroopa Liidu eelarve ja tulevane mitmeaastane finantsraamistik kajastaksid liikmesriikide poolt puudujäägi ja võlataseme jätkusuutlikumale teele viimiseks tehtavaid konsolideerimisingutusi. Austades eri institutsioonide rolli ja vajadust täita Euroopa eesmäärke, arutab Euroopa Ülemkogu oma järgmisel kohtumisel, kuidas tagada, et Euroopa tasandil tehtavad kulutused saaksid seda tööd asjakohaselt toetada.

II. G20 TIPPKOHTUMINE SÕULIS

4. Maailma majandus taastub kriisist. Siiski on veel mitmeid küsimusi, mis vajavad pidevat tähelepanu maailma tasandil, sealhulgas finantsüsteemi jätkusuutlikkust ohustavad tegurid, finantssektori olukord, mis vajab veel parandamist, kõrge töötuse määr, ülemaailmsete toorainehindade kõikumine ning ülemaailmse makromajandusliku tasakaalutamatus taasilmnemine. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks nõukogu poolt kokku lepitud suunised ning arutas prioriteete, mida ELi ja G20sse kuuluvate ELi liikmesriikide esindajad edendavad Sõuli tippkohtumisel. Tippkohtumine peab andma tugeva signaali seoses kindla, jätkusuutliku ja tasakaalustatud majanduskasvu raamistikus kokkulepitud meetmete konkreetse ja õigeaegse rakendamisega,

eelkõige mis puudutab eelarve konsolideerimise kavasad, finantssektori reguleerimise reformi, sotsiaalsed ühtekuuluvust, töökohtade loomist ning vajadust täiendavate struktuurireformide järele. Samuti tuleb erilist tähelepanu pöörata maailma majanduskasvu uuesti tasakaalustamise küsimusele. Euroopa Liit loodab, et G20 tippkohtumisel kinnitatakse Baseli kokkulepe, mis on oluline samm üldise finantsstabiilsuse tugevdamisel. Euroopa Liit rõhutab vajadust tagada jätkuvalt turgude avatus, anda uus hoog Doha läbirääkimistele ning võtta vastu majanduskasvule suunatud arengukava. EL rõhutab, et tuleb vältida igasugust proteksionismi ning selliseid vahetuskursi muutmisi, mille eesmärk on lühiajaline konkurentsieelis.

5. 23. oktoobril 2010 toimunud G20 ministrite tasandi kohtumisel Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) reformimise küsimuses saavutatud kokkulepe aitab muuta IMFi tõhusamaks, usaldusväärsemaks ja legitiimsemaks ning võimaldab tal täita oma rolli rahvusvahelise rahandus- ja finantsüsteemi toimimise toetamisel. Kvootides ja samuti ulatuslikumates juhtimisreformides tuleks jõuda kokkuleppele ühtsel ja terviklikul viisil ning samal ajal.
6. Nii rahvusvahelisel tasandil kui ka ELi tasandil on vaja teha täiendavat tööd finantseerimisasutuste loivude ja maksude osas. Nõukogu aruande kohaselt tuleks erinevaid kehtivaid maksuskeeme omavahel paremini koordineerida, et vältida topeltmaksustamist. Nõukogul palutakse tulemustest Euroopa Ülemkogule teada anda 2010. aasta detsembris. Analüüsida tuleks ka erinevaid finantssektori maksustamise võimalusi ning häid tavasid, mille eesmärk on tõkestada maksuparadiiside toimimist ja maksudest kõrvalehoidumist.

III. CANCÚNI KLIIMAMUUTUSTE KONVERENTS

7. Edusammude tegemine kliimamuutuste vastu võitlemisel muutub üha pakilisemaks vajaduseks. Seetõttu on oluline, et Cancúni konverents oleks märkimisväärne vaheetapp, mis tugineb Kyōto protokollile ning sillutab teed üldise ja kõikehõlmava õiguslikult siduva raamistiku suunas, milles võetakse arvesse Kopenhaageni kokkuleppes esitatud poliitilisi suuniseid. On äärmiselt oluline, et Euroopa Liit ja tema liikmesriigid oleksid jätkuvalt konstruktiivsed ning edastaksid ühtse sõnumi. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks nõukogu 14. oktoobri 2010. aasta järeldused Cancúni konverentsi ettevalmistamise kohta ning kinnitab Euroopa Liidu valmisolekut kaaluda teist Kyōto protokolliga kohustuste perioodi, tingimusel et nimetatud järeldustes kehtestatud tingimused on täidetud. Euroopa Liit esitab Cancúni konverentsil ja seejärel korra aastas täieliku ja läbipaistva aruande oma kiire rahastamise kohustuse täitmise kohta ning toonitab, kui oluline on täiendavalt suurendada kliimamuutustega seotud rahastamise läbipaistvust. Euroopa Liit hindab olukorda uuesti pärast Cancúni

konverentsi, sealhulgas analüüsib kasvuhoonegaaside heitkoguste rohkem kui 20% vähendamise võimalusi, et olla valmis reageerima käimasolevatele rahvusvahelistele kliimaläbirääkimistele; nõukogul palutakse tulemustest teada anda 2011. aasta kevadeks. Samaaegselt rahvusvahelise kokkuleppe saavutamise püüdlustega töötab EL välja mitmekesisema lähenemisviisi peamiste partneritega vastastikust huvi pakkuvates valdkondades tehtava koostöö suhtes, mis aitaks neil heitkoguseid vähendada. Sellega seoses innustab EL piirkondlikke algatusi, mis käsitlevad kliimamuutuste vastu võitlemist ning edendavad loodus säästlikku majanduskasvu, nagu hiljutine kliimamuutusi käsitlev Vahemere piirkonna algatus.

IV. KOLMANDATE RIIKIDEGA PEETAVALD TIPPKOHTUMISED

8. Koosõlas oma 2010. aasta septembri järeldustega arutas Euroopa Ülemkogu peamisi poliitilisi sõnumeid, mida Euroopa Ülemkogu eesistuja ja komisjoni president edendavad eelseisvatel tippkohtumistel Ameerika Ühendriikide, Venemaa, Ukraina, India ja Aafrikaga.

Euroopa Ülemkogu kohtumise raames toimus sotsiaalvaldkonna tippkohtumine, mille keskenduti majanduse juhtimisele tulenevalt rakkerühma lõpparuandest ja võttes arvesse nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 21. oktoobri 2010. aasta järeldusi.

EUROOPA ÜLEMKOGU, 16.–17. DETSEMBER 2010

JÄRELDUSED

Kogu kriisi jooksul oleme me võtnud otsustavaid meetmeid, et säilitada finantsstabiilsus ja soodustada jätkusuutliku majanduskasvu taastumist. Me jätkame oma tegevust ning EL ja euroala väljuvad kriisist tugevamana.

Majanduskasvu väljavaated paranevad ja Euroopa majanduse põhinäitajad on tugevad. Käesoleval aastal varem kasutusele võetud ajutised stabiilsusvahendid on osutunud kasulikuks, kuid kriis on näidanud, et rahuloluks ei ole põhjust. Just sel põhjusel leppisime täna kokku tekstis, millega tehakse aluslepingusse piiratud määral muudatusi, et luua alaline mehhanism kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks. See muudatus peaks jõustuma 1. jaanuaril 2013. Samuti kinnitasime uuesti oma pühendumust jõuda 2011. aasta juuniks kokkuleppele majanduse juhtimist käsitlevates seadusandlikes ettepanekutes eesmärgiga tugevdada majandus- ja rahaliidu majandussammast ning jätkata Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamist.

I. MAJANDUSPOLIITIKA

1. Euroopa Ülemkogu tervitas oma eesistuja aruannet, mis lähtub ülemkogu 28.–29. oktoobri 2010. aasta järeldest. Euroopa Ülemkogu leppis kokku aluslepingu muutmises, et euroala liikmesriigid saaksid luua alalise mehhanismi kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks (Euroopa stabiilsusmehhanism). See mehhanism asendab Euroopa finantsstabiilsusvahendi ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi, mis jäävad kehtima 2013. aasta juunini. Kuna selle mehhanismi eesmärk on tagada kogu euroala finantsstabiilsus, leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et ELi toimimise lepingu artikli 122 lõiget 2 ei ole enam sellel eesmärgil vaja kasutada. Riigipead ja valitsusjuhid leppisid seetõttu kokku, et kõnealust sätet sellel eesmärgil enam ei kasutata.
2. Euroopa Ülemkogu leppis kokku ELi toimimise lepingu muutmist käsitleva otsuse eelnõu teksti suhtes, mis on toodud I lisas. Ülemkogu otsustas viivitamata algatada Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõikes 6 ette nähtud lihtsustatud läbivaatamismenetluse. Konsulterimine asjaomaste institutsioonidega tuleks lõpule viia õigeaegselt, et otsuse võiks 2011. aasta märtsis ametlikult vastu võtta, et siseriiklikud heakskiitmismenetlused oleks võimalik 2012. aasta lõpuks lõpule viia ja et otsus saaks jõustuda 1. jaanuaril 2013.
3. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti euroala riikide rahandusministreid ja komisjoni üles viima 2011. aasta märtsiks lõpule töö valitsustevahelise kokkuleppega, millega luuakse tulevane mehhanism, lisades sellesse üldised põhimõtted, mis on esitatud eurorühma 28. novembri 2010. aasta avalduses (II lisa), mille Euroopa Ülemkogu kinnitas. Mehhanism aktiveeritakse euroala liikmesriikide vastastikusel kokkuleppel, kui esineb risk kogu euroala stabiilsusele.
4. Liikmesriigid, mille rahaühik ei ole euro, kaasatakse nende soovil sellesse töössse. Nad võivad otsustada osaleda mehhanismi toimingutes vastavalt vajadusele.
5. Euroopa Ülemkogu kutsus üles kiirendama tööd majanduse juhtimist käsitleva kuue seadusandliku ettepanekuga,

tuginedes oktoobris kinnitatud rakkerühma soovitudele ning säilitades suured ambitsioonid, nii et ettepanekud saaks vastu võtta 2011. aasta juuniks. Ülemkogu tervitas nõukogu aruannet süsteemse pensionireformi käsitlemise kohta stabiilsuse ja kasvu pakti alusel ning kutsus üles võtma aruannet arvesse reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise põhimõtetes.

6. Tuletades meelde 2010. aasta oktoobri järeldusi, jäi Euroopa Ülemkogu ootama ettepanekuid, mis komisjon kavatses esitada 2011. aasta juuniks uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta, ja kutsus institutsioone üles tegema koostööd, et soodustada selle õigeaegset vastuvõtmist.
7. Kriisile reageerimisel ja struktuurireformide läbiviimise edendamisel tuginevad liit ja liikmesriigid jätkuvalt uuele Euroopa 2020. aasta tööhõive ja majanduskasvu strateegiale. Euroopa Ülemkogu väljendas heameelt alates strateegia käivitamisest tehtud edusammude üle, mis on välja toodud eesistujariigi esitatud aruandes.
8. Euroopa Ülemkogu tervitas euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide ning ELi institutsioonide avaldust (III lisa).

II. MUUD KÜSIMUSED

9. Euroopa Ülemkogu väljendas heameelt kõrge esindaja esitatud eduaruande üle, milles käsitletakse Euroopa Liidu suhteid strateegiliste partneritega. Selle alusel kutsus Euroopa Ülemkogu kõrget esindajat üles jätkama seda tööd kooskõlas 2010. aasta septembri järeldestega ning tihedas koostöös komisjoni ja välisasjade nõukoguga, tuues välja Euroopa ühised huvid ja tehes kindlaks kõik võimalikud mõjutusvahendid nende huvide saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu teeb kord aastas edusammudest kokkuvõtte ning esitab vajaduse korral suunised. Euroopa välisteenistuse käivitamine ja selle koordineeriv roll annavad väärtusliku võimaluse seda tööd kiirendada.

10. Euroopa Ülemkogu kinnitas nõukogu 14. detsembri 2010. aasta järeldused laienemise kohta ning nõustus Montenegrole kandidaatriigi staatuse andmisega.
11. Euroopa Ülemkogu mõistis hukka Côte d'Ivoire'i presidendivalimiste teise vooru järel toime pandud vägivaldaaktid, eelkõige vägivalda kasutamise tsiviilelanike vastu 16. detsembril. Ülemkogu kutsus kindlalt kõiki pooli üles ilmutama vaoshoitust. Ülemkogu tuletas meelde, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on väljendanud valmisolekut mõista kohut selliste tegude eest vastutavate isikute üle. Ülemkogu kutsus kõiki Côte d'Ivoire'i tsiviil- ja sõjalisi juhte üles alluma demokraatlikult valitud presidendile Alassan Ouattarale, kui nad seda veel teinud ei ole. Ülemkogu kinnitas ELi otsustavust võtta sihipäraseid piiravaid meetmeid nende vastu, kes jätkuvalt takistavad Côte d'Ivoire'i rahva väljendatud suveräänse tahte austamist.
12. Euroopa Ülemkogu tervitas Cancúnis toimunud konverentsi (COP-16) edukaid tulemusi kui olulist sammu edasi ülemaailmsetes jõupingutustes saavutada kokkulepitud eesmärk hoida ülemaailmse temperatuuri tõus alla 2 °C, ning tundis rahulolu märtsis kokkulepitud strateegia eduka rakendamise üle.

LISAD

I. EELNÕU: EUROOPA ÜLEMKOGU OTSUS,

...

millega muudetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136 seoses stabiilsusmehhanismiga liikmesriikide jaoks, mille rahaühik on euro

EUROOPA ÜLEMKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 48 lõiget 6, võttes arvesse 16. detsembril 2010 Belgia valitsuse poolt Euroopa Ülemkogule esitatud ettepanekut muuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136,

[võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹],

[võttes arvesse Euroopa Komisjoni arvamust²],

[pärast Euroopa Keskpanga arvamuse saamist³]

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõige 6 võimaldab Euroopa Ülemkogul võtta pärast Euroopa Parlamendi, komisjoni ja teatavatel juhtudel Euroopa Keskpannaga konsulteerimist ühehäälselt vastu otsuse, millega muudetakse täielikult või osaliselt Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandat osa. Selline otsus ei või suurendada aluslepingutega liidule antud

pädevust ja see jõustub vaid pärast seda, kui liikmesriigid on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

- (2) Riigipead ja valitsusjuhid leppisid Euroopa Ülemkogu 28.–29. oktoobri 2010. aasta kohtumisel kokku, et liikmesriigid peaksid looma alalise kriisilahendusmehhanismi, et tagada finantsstabiilsus kogu euroalal, ja kutsusid Euroopa Ülemkogu eesistujat üles pidama Euroopa Ülemkogu liikmetega konsultatsioone selleks vajalike muudatuste üle, mis tuleb piiratud määral teha aluslepingus.
- (3) Belgia valitsus esitas 16. detsembril 2010 Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõike 6 esimese lõigu kohaselt ettepaneku muuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136, lisades lõike, mille kohaselt liikmesriigid, mille rahaühik on euro, võivad luua stabiilsusmehhanismi, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala stabiilsuse tagamiseks hädavajalik, ning milles nähakse ette, et mehhanismi alusel mis tahes vajaliku finantsabi andmine toimub rangetel tingimustel. Euroopa Ülemkogu võttis samal ajal vastu järeldused tulevase stabiilsusmehhanismi kohta (punktid 1–4).
- (4) Stabiilsusmehhanism on vajalik vahend, et tegeleda selliste juhtudega, mil esineb risk kogu euroala finantsstabiilsusele, nagu kogeti 2010. aastal, ning seega aitab mehhanism säilitada liidu enda majanduslikku ja finantsstabiilsust. Euroopa Ülemkogu leppis 16.–17. detsembri 2010. aasta kohtumisel kokku, et kuna selle mehhanismi eesmärk on tagada kogu euroala finantsstabiilsus, siis Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 122 lõiget 2 ei ole enam sellel eesmärgil vaja kasutada. Riigipead ja valitsusjuhid leppisid seetõttu kokku, et kõnealust sätet ei tuleks sellel eesmärgil kasutada.
- (5) Euroopa Ülemkogu otsustas 16. detsembril 2010 konsulteerida Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõike 6 teise lõigu kohaselt nimetatud ettepaneku suhtes Euroopa Parlamendi ja komisjoniga. Ülemkogu otsustas samuti konsulteerida Euroopa Keskpannaga. [Euroopa Parlament, komisjon ja Euroopa Keskpank võtsid vastavalt [...] kuupäevad ...] vastu nimetatud ettepanekut käsitlevad arvamused.]
- (6) Muudatus puudutab Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandas osas sisalduvat sätet ja see ei suurenda liidule aluslepingutega antud pädevust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklisse 136 lisatakse järgmine lõige:

- „3. Liikmesriigid, mille rahaühik on euro, võivad luua stabiilsusmehhanismi, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala stabiilsuse tagamiseks hädavajalik. Mehhanismi alusel mis tahes vajaliku finantsabi andmine toimub rangetel tingimustel.”

1 ... arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

2 ... arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

3 ... arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

Artikkel 2

Liikmesriigid teatavad nõukogu peasekretärile viivitamata kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega käesoleva otsuse heakskiitmiseks vajalike menetluste lõpuleviimisest.

Käesolev otsus jõustub 1. jaanuaril 2013, tingimusel et esimeses lõigus osutatud teatised on kätte saadud, või vastasel juhul esimeses lõigus osutatud teatistest viimase kättesaamisele järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Ülemkogu nimel
eesistuja

II. TULEVASE MEHCHANISMI ÜLDISED PÕHIMÕTTED. EURORÜHMA 28. NOVEMBRI 2010. AASTA AVALDUS

„Hiljutised sündmused on näidanud, et ühe liikmesriigi finantsprobleemid võivad üsna kiiresti ähvardada erinevaid kanaleid pidi kogu Euroopa Liidu makromajanduslikku finantsstabiilsust, seda eriti euroalal, kus riikide majandus ja eelkõige finantssektorid on omavahel tihedalt seotud.

Kogu praeguse kriisi vältel on euroala liikmesriigid näidanud üles kindlat tahet võtta otsustavaid ja koordineeritud meetmeid, et tagada vajaduse korral finantsstabiilsus kogu euroalal ja taastada jätkusuutlik majanduskasv.

Eeskätt on loodud Euroopa finantsstabiilsusvahend, et võimaldada anda kiiret ja tõhusat likviidsusabi koos Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi ja Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF), tuginedes rangetele majandus- ja eelarvepoliitika kohanduste programmidele, mida asjaomased liikmesriigid peavad rakendama, ning tagades võla jätkusuutlikkuse.

Euroopa Ülemkogu leppis 28.–29. oktoobril kokku vajaduses luua finantsstabiilsuse tagamiseks kogu euroalal alaline kriisilahendusmehhanism. Eurorühma ministrid leppisid kokku, et see Euroopa stabiilsusmehhanism peaks põhinema Euroopa finantsstabiilsusvahendil ja olema suuteline tegema euroala liikmesriikidele kättesaadavaks finantsabi pakette range tingimuslikkuse alusel, võttes aluseks praeguse Euroopa finantsstabiilsusvahendi eeskirjad.

Euroopa stabiilsusmehhanism täiendab uut tugevdatud majandusjuhtimise raamistikku eesmärgiga teostada tõhusat ja põhjalikku majandusjärelvalvet, pöörates tähelepanu ennetamisele ja vähendades oluliselt kriiside tekke võimalust tulevikus.

Eeskirju kohandatakse, et näha ette erasektori võlausaldajate üksikjuhtumipõhine osalemine, tagades täieliku kooskõla IMFi põhimõtetega. Igal juhul kaasneb selleks, et kaitsta maksumaksjate raha ja saata erasektori võlausaldajatele selge sõnum, et nende nõuded on madalamat järku kui valitsussektori nõuded, Euroopa stabiilsusmehhanismi laenuga eelisvõlausaldaja staatus, olles madalamat järku üksnes IMFi laenuga võrreldes.

Euroala liikmesriigile antav abi põhineb rangel majandus- ja eelarvepoliitika kohanduste programmil ning põhjalikul võla jätkusuutlikkuse analüüsil, mille teostavad Euroopa Komisjon ja IMF koostöös Euroopa Keskpankaga.

Selle põhjal teevad eurorühma ministrid ühehäälselt otsuse abi andmise kohta.

Kui komisjoni ja IMFi poolt koostöös Euroopa Keskpankaga teostatud võla jätkusuutlikkuse analüüsi alusel peetakse riiki maksejõuliseks, ergutatakse erasektori võlausaldajaid säilitama oma krediitdipositsiooni vastavalt rahvusvahelistele eeskirjadele ja täielikult kooskõlas IMFi tavadega. Juhul kui mõni riik peaks ootamatult maksejõuetuna näima, peab asjaomane liikmesriik pidama kooskõlas IMFi tavadega oma erasektori võlausaldajatega läbirääkimisi ulatusliku restruktureerimiskava üle, et taastada võla jätkusuutlikkus. Kui nende meetmete abil suudetakse taastada võla jätkusuutlikkus, võib Euroopa stabiilsusmehhanism pakkuda likviidsusabi.

Selle protsessi hõlbustamiseks lisatakse alates 2013. aasta juunist euroala riikide kõigi uute võlakirjalaenude tingimustesse standardsed ja identsed ühise tegutsemise klauslid, et säilitada turu likviidsus. Need klauslid, sealhulgas agregeerimisklauslid, mis võimaldavad läbirääkimistel käsitleda kõiki liikmesriigi emiteeritud võlaväärtpabereid koos, peaksid olema kooskõlas nende klauslitega, mis on ühise tegutsemise klausleid käsitleva G10 aruande kohaselt tavalised Ühendkuningriigi ja USA õiguses. See võimaldaks võlausaldajatel teha kvalifitseeritud häälteenamusega otsus, lepitakse kokku õiguslikult siduvas maksetingimuste muudatuses (maksepuhkus, tähtaja pikendamine, intressimäära kärpimine ja/või väärtusekärbe), kui võlgnik ei ole suuteline võla tasuma.

Liikmesriigid püüavad keskmises perspektiivis pikendada oma uute emiteeritavate võlakirjade lunastustähtaega, et vältida suu-remahulise refinantseerimise vajadust lühikese perioodi jooksul.

Selle raamistiku üldist tõhusust hindab komisjon koostöös Euroopa Keskpankaga 2016. aastal.

Kordame veel, et mis tahes erasektori osalemine nendel tingimustel ei toimu enne 2013. aasta keskaika.

Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy on kinnitanud, et aluslepingu piiratud määral muutmist käsitlevas ettepanekus, mille ta esitab Euroopa Ülemkogule selle järgmisel kohtumisel, võetakse täna tehtud otsust arvesse.”

III. EUROALA LIIKMESRIIKIDE RIIGIPEADE JA VALITSUSJUHTIDE NING ELI INSTITUTSIOONIDE AVALDUS

Euroala liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid ning ELi institutsioonid on allpool selgelt teatanud, et nad on valmis tegema kõik, mis on vajalik kogu euroala stabiilsuse tagamiseks. Euro on ja jääb Euroopa integratsiooni keskseks osaks. Eelkõige kutsusid riigipead ja valitsusjuhid üles otsustavalt tegutsema järgmistes valdkondades:

- a) Olemasolevate programmide täielik rakendamine: tunneme heameelt muljetavaldavate edusammude üle, mida on tehtud Kreeka programmi ja Iirimaa heakskiidetud

- kohandusprogrammi rakendamisel, sealhulgas 2011. aasta eelarve vastuvõtmise üle.
- b) Eelarvepoliitilise vastutuse säilitamine: võtame kõik kohustuse täita rangelt eelarvepoliitilisi soovitusi, järgides täiel määral 2010. ja 2011. aastaks seatud eelarve-eesmärke ja korrigeerides ülemäärase eelarvepuudujäägi kokkulepitud tähtaja jooksul.
 - c) Majanduskasvu hoogustamine ja struktuurireformide tõhustamine: oleme kindlalt otsustanud hoogustada struktuurireforme, et suurendada majanduskasvu.
 - d) Stabiilsuse ja kasvu pakti tugevdamine ning uue makromajandusliku järelevalveraamistiku rakendamine alates 2011. aasta suvest.
 - e) Enne alalise mehhanismi jõustumist piisava rahalise toetuse kättesaadavuse tagamine Euroopa finantsstabiilsusvahendi raames: märgime, et Iirimaa programmi toetamiseks eraldati Euroopa finantsstabiilsusvahendist vaid väga piiratud summasid.
- f) Finantsüsteemi täiendav tugevdamine nii õigusliku kui ka järelevalveraamistiku osas ning pangandussektoris uute stressitestide läbiviimine.
 - g) Täielik toetus Euroopa Keskpanka tegevusele: toetame Euroopa Keskpanka ja tema sõltumatut vastutust meetmete eest, mis tagavad hindade stabiilsuse, pidurdavad kindlalt prognoositud inflatsiooni ja aitavad seeläbi kaasa euroala finantsstabiilsusele. Oleme pühendunud sellele, et tagada eurosüsteemi keskpankade rahanduslik sõltumatus. Käesoleva strateegia elemente arendatakse osana meie uuest majanduse juhtimisest lähikuudel edasi kui igakülgset vastust kõikidele väljakutsetele.

Fotode autoriõigused

© Euroopa Liit

Lehekülg 17

1. Foto: G. Seibold
2. © Administrația prezidențială/autor Sorin Lupșa
3. Gabinete do Primeiro – Ministro
4. © Copyright RVD / foto: Richard van Elferen
5. Creative Commons (Some rights reserved)
6. © Grzegorz Rogiński/Chancellery of the Prime Minister
7. © 2009 SIP / Charles Caratini, tous droits réservés
8. Courtesy of the office of the Prime Minister
9. © UK Parliament

Koostanud nõukogu peasekretariaat

Euroopa Ülemkogu 2010. aastal

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2011 – 46 lk – 21,0 × 29,7 cm

ISBN 978-92-824-2802-3

doi:10.2860/64204

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel +32 22816111

www.european-council.europa.eu

Väljaannete talitus

doi:10.2860/64204

ISBN 978-92-824-2802-3

9 789282 428023